

شرکت سرمایه‌گذاری بهمن

(سهامی عام)

گزارش فعالیت هیئت مدیره به

مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام

سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی (ع):

حَسَنُ التَّدْبِيرِ يُنْمِي قَلِيلَ الْمَالِ، وَسَوْءُ التَّدْبِيرِ يُفْنِي كَثِيرَهُ.

برنامه ریزی درست (اقتصادی) مال اندک را افزایش می دهد و برنامه ریزی

نادرست مال فراوان را نابود می کند.

غررالحکم/۱۶۷

فهرست مطالب

گزیده اطلاعات شرکت اصلی ۷

فصل اول: ۹

بررسی تحولات اقتصاد جهان، ایران و بازار سرمایه ۹

مروری بر وضعیت اقتصادی ایران و جهان ۱۰

۱-۱- وضعیت فعلی و چشم انداز اقتصاد جهانی ۱۰

۲-۱- اقتصاد ایران ۱۴

فصل دوم: ۴۰

معرفی شرکت ۴۰

۱-۲- تاریخچه شرکت ۴۱

۲-۲- موضوع فعالیت ۴۱

۳-۲- محیط حقوقی شرکت ۴۱

۴-۲- استراتژی های شرکت ۴۱

۵-۲- تغییرات سرمایه شرکت ۴۲

۶-۲- ترکیب سهامداران ۴۲

۷-۲- نظام راهبری شرکتی ۴۳

۱-۷-۲- اطلاعات مربوط به اعضای هیئت مدیره ۴۳

۲-۷-۲- کمیته انتصابات ۴۳

۳-۷-۲- کمیته حسابرسی داخلی ۴۴

۴-۷-۲- کمیته ریسک ۴۴

۵-۷-۲- سوابق مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره ۴۴

- ۴۵-۶-۷-۲ اقدامات انجام شده در رابطه با رعایت اصول حاکمیت شرکتی.....
- ۴۵-۷-۷-۲ اطلاعات مربوط به مدیران اجرایی شرکت.....
- ۴۶-۸-۷-۲ ترکیب نیروی انسانی.....
- ۴۶-۹-۷-۲ تعداد جلسات هیئت مدیره.....
- ۴۶-۱۰-۷-۲ حسابرس مستقل و بازرس قانونی.....
- ۴۶-۸-۲ ریسکهای مرتبط با فعالیتهای شرکت.....
- ۴۷-۹-۲ شرکت از منظر بورس اوراق بهادار.....
- ۴۷-۱-۹-۲ وضعیت معاملات و قیمت سهام.....
- ۴۸-۲-۹-۲ نقدشوندگی سهام.....
- ۴۸-۳-۹-۲ مرور کلی جایگاه شرکت در صنعت.....
- ۴۸-۱۰-۲ مرور کلی بر عملکرد شرکت.....
- ۵۰- فصل سوم : سرمایه گذاری ها و اهم اقدامات هیئت مدیره.....
- ۵۱-۱-۳ سرمایه گذاری ها به تفکیک صنعت.....
- ۵۲-۳-۳ خالص ارزش روز داراییها.....
- ۵۴-۴-۳ سایر اقدامات انجام شده.....
- ۵۴-۱-۴-۳ اقدامات انجام شده در خصوص پروژه بافکار.....
- ۵۴-۲-۴-۳ اقدامات صورت گرفته در خصوص بازارگردانی سهام.....
- ۵۵-۳-۴-۳ فروش سهام شرکت سرمایه گذاری ارزش آفرینان.....
- ۵۵-۵-۳ برنامه های آتی شرکت.....
- ۵۵-۱-۵-۳ تصمیم گیری در خصوص پروژه بافکار.....
- ۵۶-۲-۵-۳ تصمیم گیری در خصوص ملک سهروردی.....
- ۵۶-۳-۵-۳ تداوم اصلاح ترکیب پرتفوی.....

۳-۴-۵- افزایش سرمایه..... ۵۶

۳-۶- گزارش پایداری..... ۵۶

۳-۷- پیشنهاد هیئت مدیره برای تقسیم سود..... ۵۷

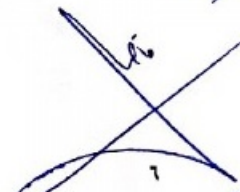

با سپاس از حضور گرانقدر سهامداران محترم در مجمع عمومی عادی صاحبان سهام شرکت سرمایه گذاری بهمن، در اجرای مفاد ماده ۲۳۲ قانون تجارت و ماده ۴۵ قانون بازار اوراق بهادار، گزارش فعالیت و وضع عمومی شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰ که بر پایه سوابق، مدارک و اطلاعات موجود تهیه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد.

گزارش حاضر به عنوان یکی از گزارش های سالانه هیئت مدیره به مجمع، مبتنی بر اطلاعات ارائه شده در صورتهای مالی بوده و اطلاعات لازم را در خصوص وضع عمومی شرکت و عملکرد هیئت مدیره فراهم می آورد.

به نظر اینجانبان اطلاعات مندرج در این گزارش که درباره عملیات و وضع عمومی شرکت می باشد، با تاکید بر ارائه منصفانه نتایج عملکرد هیئت مدیره و در جهت حفظ منافع شرکت و انطباق با مقررات قانونی و اساسنامه شرکت تهیه و ارائه گردیده است. این اطلاعات هماهنگ با واقعیت های موجود بوده و اثرات آنها در آینده تا حدی که در موقعیت فعلی می توان پیش بینی نمود، به نحو درست و کافی در این گزارش ارائه گردیده و هیچ موضوعی که عدم آگاهی از آن موجب گمراهی استفاده کنندگان شود از گزارش حذف نگردیده است.

این گزارش در تاریخ ۱۴۰۳/۰۱/۰۸ به تایید هیئت مدیره رسیده است.

اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل	نام نماینده اشخاص حقوقی	سمت	امضا
سرمایه گذاری پویا همگام (سهامی عام)	محمد رضا رستمی	رئیس هیئت مدیره	
سرمایه گذاری سامان مجد (سهامی خاص)	وحید بیگدلی	عضو هیئت مدیره	
سرمایه گذاری کیا مهستان (سهامی عام)	طهمورث محمدی	نایب رئیس هیئت مدیره	
گروه انرژی مهستان (سهامی عام)	مهدی کشاورز بهادری	عضو هیئت مدیره	
گروه بهمن (سهامی عام)	کیوان قاصدی دیزجی	مدیر عامل و عضو هیئت مدیره	

گزیده اطلاعات شرکت اصلی

در جدول ۱ زیر اطلاعات شرکت اصلی برای سال مالی جاری و دو سال مالی گذشته ملاحظه می شود:

جدول ۱

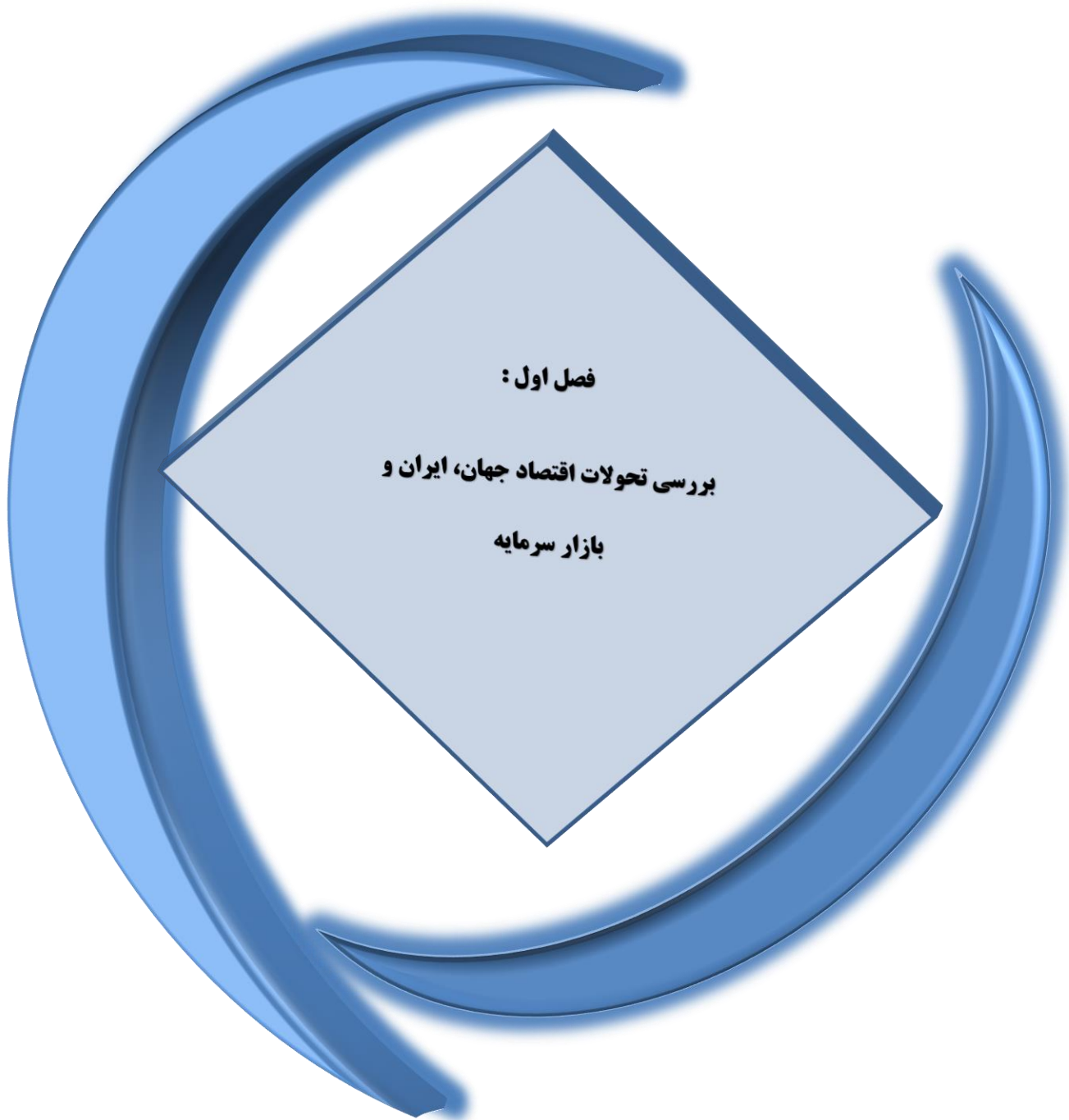
الف. اطلاعات عملکرد مالی طی سال مالی منتهی به ۳۰ آذرماه (مبالغ به میلیون ریال)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
درآمد عملیاتی	۲۰,۱۶۴,۲۳۴	۱۰,۳۳۷,۱۴۰	۶,۷۸۷,۴۱۴
سود عملیاتی	۲۰,۰۳۱,۰۵۵	۱۰,۲۶۲,۹۴۸	۶,۷۴۵,۷۱۹
هزینه های اداری و عمومی	(۱۳۳,۱۷۹)	(۷۴,۱۹۲)	(۴۱,۶۹۵)
درآمد (هزینه) های غیر عملیاتی	(۹,۳۴۴)	(۵۴,۵۸۳)	۱,۰۲۳
سود خالص - پس از کسر مالیات	۲۰,۰۲۱,۷۱۱	۱۰,۲۰۸,۳۶۵	۶,۷۴۶,۷۴۲
ب. اطلاعات وضعیت مالی در ۳۰ آذرماه (مبالغ به میلیون ریال)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
جمع دارایی ها	۴۴,۴۹۷,۲۴۷	۲۷,۲۸۵,۰۳۰	۱۶,۷۵۲,۲۹۳
جمع بدهی ها	۱,۰۳۴,۰۵۸	۲,۲۳۱,۰۲۸	۵۶۳,۱۹۰
سرمایه ثبت شده	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۲,۷۵۰,۰۰۰
جمع حقوق صاحبان سهام	۴۳,۴۶۳,۱۸۹	۲۵,۰۵۴,۰۰۱	۱۶,۱۸۹,۱۰۳
ج. نرخ بازده دوره یکساله منتهی به ۳۰ آذرماه (درصد)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
نرخ بازده دارایی ها	٪۵۶	٪۴۶	٪۴۹
نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ارزش ویژه)	٪۵۸	۵۰٪	٪۵۱
د. اطلاعات مربوط به هر سهم در ۳۰ آذرماه			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
سود هر سهم - ریال	۱,۴۳۷	۷۳۳	۲,۴۵۳
سود نقدی هر سهم - ریال	-	۱۲۰	۴۰۰
آخرین قیمت هر سهم در پایان سال مالی - ریال	۵,۲۸۱	۲,۸۸۲	۱۳,۹۰۰
ارزش دفتری هر سهم - ریال	۳,۱۰۵	۱,۷۹۰	۵,۸۸۷
نسبت قیمت به درآمد واقعی هر سهم - مرتبه	۳/۶۸	۳/۹۳	۵/۷
ه. اطلاعات پرسنلی شرکت			
تعداد کارکنان - نفر	۱۴	۱۳	۱۲

گزیده اطلاعات تلفیقی

در جدول شماره ۲ اطلاعات تلفیقی برای سال مالی جاری و دو سال مالی گذشته ملاحظه می شود:
جدول ۲

الف. اطلاعات عملکرد مالی تلفیقی طی سال مالی منتهی به ۳۰ آذرماه (مبالغ به میلیون ریال)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
درآمد عملیاتی	۱۴,۹۰۲,۱۱۴	۱۱,۲۰۲,۰۳۹	۷,۸۹۵,۴۰۵
سود عملیاتی	۱۴,۷۲۴,۳۷۱	۱۱,۰۸۳,۳۰۱	۷,۸۰۹,۳۶۹
هزینه های اداری و عمومی	(۱۷۷,۷۴۳)	(۱۱۸,۷۳۸)	(۸۶,۰۳۶)
درآمد (هزینه) های غیرعملیاتی	(۹,۷۲۲)	(۵۳,۲۶۴)	۴,۲۲۷
سود خالص پس از کسر مالیات	۱۵,۲۹۲,۶۱۴	۱۱,۷۰۵,۱۳۱	۸,۰۸۹,۷۰۸
ب. اطلاعات وضعیت مالی تلفیقی در ۳۰ آذر ماه (مبالغ به میلیون ریال)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
جمع دارایی ها	۴۵,۸۲۷,۴۱۴	۳۲,۳۹۲,۵۵۰	۲۳,۱۴۲,۰۰۳
جمع بدهی ها	۹۵۷,۳۴۰	۲,۱۷۳,۲۷۱	۱,۰۳۴,۲۶۲
سرمایه ثبت شده	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۲,۷۵۰,۰۰۰
جمع حقوق صاحبان سهام	۴۴,۸۷۰,۰۷۴	۳۰,۲۱۹,۲۷۸	۲۲,۱۰۷,۷۴۱
ج. نرخ بازده (درصد)			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
نرخ بازده دارایی ها	%۳۹	%۴۲	%۴۲
نرخ بازده حقوق صاحبان سهام	%۴۱	%۴۵	%۴۴
د. اطلاعات مربوط به هر سهم در ۳۰ آذرماه			
شرح	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰ تجدید ارائه شده
سود تلفیقی هر سهم - ریال	۱,۱۰۵	۸۵۲	۲,۹۳۲
قیمت هر سهم - ریال	۵,۲۸۱	۲,۸۸۲	۱۳,۹۰۰
ارزش دفتری تلفیقی هر سهم - ریال	۳,۲۰۵	۲,۱۵۹	۸,۰۳۹
P/E تلفیقی	۴/۷۸	۴/۳	۴/۷
ه. اطلاعات پرسنلی تلفیقی شرکت			
تعداد کارکنان	۱۷	۱۷	۲۲

مروری بر وضعیت اقتصادی ایران و جهان

۱-۱- وضعیت فعلی و چشم‌انداز اقتصاد جهانی

۱-۱-۱- رشد اقتصادی

بانک جهانی در آخرین گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهانی پیش‌بینی کرد که تولید ناخالص داخلی جهانی امسال احتمالاً ۲.۴ درصد رشد خواهد کرد. این در مقایسه با ۲.۶ درصد در سال ۲۰۲۳ حدود ۳ درصد در سال ۲۰۲۲ و ۶.۲ درصد در سال ۲۰۲۱، زمانی که پس از پایان همه‌گیری اقتصاد رو به احیا گذاشت، بسیار کمتر است.

به نظر می‌رسد اقتصاد جهانی تحت تأثیر آثار برجا مانده از همه‌گیری کرونا، و پس‌از آن تبعات جنگ در اوکراین و افزایش تورم و نرخ بهره در سراسر جهان، در نیمه اول دهه ۲۰۲۰ بدترین عملکرد نیم دهه اخیر طی ۳۰ سال گذشته را داشته است.

در سال ۲۰۲۳ بانک‌های مرکزی مهم دنیا از جمله فدرال رزرو ایالات متحده در طی چند مرحله اقدام به افزایش نرخ بهره برای مهار تورم نمودند و تورمی که در سال ۲۰۲۲ به دلیل آغاز جنگ اوکراین با آن مواجه بود (با وجود آنکه جنگ در اوکراین کماکان ادامه دارد) را تا حد زیادی مهار کرد.

به گفته بانک جهانی، به‌این‌ترتیب رشد اقتصاد جهانی در دوره ۲۰۲۰-۲۰۲۴ نسبت به سال‌های بحران مالی جهانی ۲۰۰۸-۲۰۰۹، بحران مالی اواخر دهه ۱۹۹۰ آسیا و رکود در اوایل دهه ۲۰۰۰ ضعیف‌تر خواهد بود. بدون در نظر گرفتن انقباض اقتصادی ناشی از همه‌گیری در سال ۲۰۲۰، رشد امسال ضعیف‌ترین رشد از زمان بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۹ خواهد بود.

پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴ به ۳.۱ درصد و در سال ۲۰۲۵ به ۳.۲ درصد برسد. این ارقام نسبت به پیش‌بینی قبلی صندوق بین‌المللی پول (IMF) در اکتبر ۲۰۲۳، ۰.۲ درصد افزایش یافته است که دلایل آن انعطاف‌پذیری بیشتر از حد انتظار در ایالات متحده و برخی از اقتصادهای نوظهور بزرگ، حمایت مالی چین و تاب‌آوری بالای چندین اقتصاد در حال توسعه است.

جدول رشد اقتصادی برای سال ۲۰۲۳ به شرح جدول ۱ در ذیل است:

جدول ۱

نرخ رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۳	
منطقه/کشور	نرخ رشد(درصد)
آمریکا	۲/۱
اتحادیه اروپا	۱
چین	۵
روسیه	۲/۲
ژاپن	۲
ایران	۳
ترکیه	۱

منبع: صندوق بین‌المللی پول (IMF)

با این حال، با وجود بهبود نسبی، پیش‌بینی برای سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ همچنان از میانگین تاریخی (۲۰۰۰-۲۰۱۹) که ۳۸ درصد بود، پایین‌تر است. عواملی همچون افزایش نرخ بهره بانک‌های مرکزی برای مهار تورم، کاهش حمایت مالی دولت‌ها به دلیل بدهی‌های بالا و رشد پایین بهره‌وری در این امر دخیل هستند.

جدول رشد اقتصادی اقتصادی پیش‌بینی شده برای سال ۲۰۲۴ به شرح جدول ۲ می‌باشد

جدول ۲

نرخ رشد اقتصادی پیش‌بینی شده برای سال ۲۰۲۴	
منطقه/کشور	نرخ رشد(درصد)
آمریکا	۱/۵
اتحادیه اروپا	۱/۴
چین	۴/۲
روسیه	۱/۱
ژاپن	۱
ایران	۲/۵
ترکیه	۳

منبع: صندوق بین‌المللی پول (IMF)

۱-۱-۲ - تورم

آنچه سال ۲۰۲۲ را از سال‌های دیگر متمایز کرده است فشارهای تورمی سنگین بوده است. نرخ جهانی تورم در این سال به ۹ درصد رسید. برای بسیاری از کشورهای در حال توسعه تورم بالا چالشی تکرارشونده بوده است اما آخرین باری که شاهد تورم بالا در کشورهای ثروتمند بوده‌ایم مربوط به اوایل دهه ۱۹۸۰ است.

نرخ تورم در آمریکا طی سال ۲۰۲۲ به ۷ درصد رسیده است که بالاترین نرخ تورم ثبت شده در این کشور طی چهار دهه گذشته است. در آلمان نرخ تورم نزدیک به ۱۰ درصد را شاهد بوده‌ایم که برای نخستین بار از سال ۱۹۵۱ تورم در این کشور دو رقمی شده است. همچنین تورم در اتحادیه اروپا و چین نیز به ترتیب به ۱۰ و ۱.۹ درصد رسید.

با حل شدن تدریجی مشکلات زنجیره تامین و پیگیری سیاست‌های انقباضی پولی، در سال ۲۰۲۳ کاهش نرخ تورم جهانی را شاهد بودیم.

پیش‌بینی می‌شود تورم جهانی در سال ۲۰۲۴ به ۵.۸ درصد و در سال ۲۰۲۵ به ۴.۴ درصد کاهش یابد.

جدول ۳

نرخ تورم		
منطقه/کشور	نرخ تورم واقعی ۲۰۲۳	نرخ تورم پیش‌بینی شده ۲۰۲۴
آمریکا	۴/۱	۲/۸
اتحادیه اروپا	۶/۵	۴/۱
چین	۰/۷	۱/۷
روسیه	۵/۳	۶/۳
ژاپن	۳/۲	۲/۹
ایران	۴۷	۳۲/۵
ترکیه	۵۱/۲	۶۲/۵

منبع: صندوق بین‌المللی پول (IMF)

با کاهش تورم و تثبیت رشد، احتمال وقوع رکود شدید اقتصادی کاهش یافته و ریسک‌های پیش‌روی رشد اقتصاد جهانی تا حد زیادی متعادل خواهد شد.

۳-۱-۱- قیمت‌های جهانی کالاهای اساسی، نفت و گاز

با ورود به سال ۲۰۲۳ برخی از تحلیل‌گران برجسته‌وال استریت معتقد بودند که نرخ‌های بهره بالاتر و رکود اقتصادی احتمالی، بازارهای سهام را مختل کرده و زیان سال ۲۰۲۲ را تشدید می‌کند. با این حال، تعدادی از تحلیلگران مخالف، با اشاره به اینکه بدبینی بیش از حد است و انعطاف‌پذیری اقتصاد آمریکا بازارها را سرپا نگه می‌دارد، مخالفت می‌کردند.

همه شاخص‌های اصلی بازار سهام پس از لذت بردن از رالی‌های بزرگ، در بالاترین سطح تاریخ یا نزدیک به آن قرار دارند. شاخص کل بازار، S&P ۵۰۰، در سال گذشته ۲۵.۵ درصد بازدهی داشته است یعنی یک بازگشت خیره‌کننده پس از سقوط ۴ درصدی در سال گذشته و بیش از دو برابر میانگین رشد سالانه حدود ۱۰ درصدی بازار از سال ۲۰۰۰.

ولی ۲۰۲۳ در مورد بازارهای کالایی به این صورت نبود. شاخص کالاهای بلومبرگ (BCOM)، معیاری محبوب که با ۲۳ قرارداد مبادله شده در مبادلات کالاهای فیزیکی و بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار دارایی پیگیری می‌شود، تقریباً ۱۰ درصد سقوط کرده است و همه چیز از نفت و گاز گرفته تا فلزات اساسی و غلات کاهش یافته است.

قیمت برخی از کالاهای اساسی و درصد تغییرات آن‌ها در سال ۲۰۲۳ به شرح جدول ۴ می‌باشد:

جدول ۴

منطقه/کشور	واحد اندازه گیری	قیمت در پایان ۲۰۲۳	درصد تغییرات نسبت به پایان ۲۰۲۲
نفت برنت	دلار/بشکه	۷۷	(۱۰)
گاز هنری آمریکا	سنت/مترمکعب	۸.۸	(۴۴)
مس-بورس فلزات لندن	دلار/تن	۸,۵۶۶	۲
آلومینیوم-بورس فلزات لندن	دلار/تن	۲,۳۹۱	۰
روی-بورس فلزات لندن	دلار/تن	۲,۶۶۹	(۱۰)
فولاد-بیلت CIS	دلار/تن	۵۰۰	(۳)

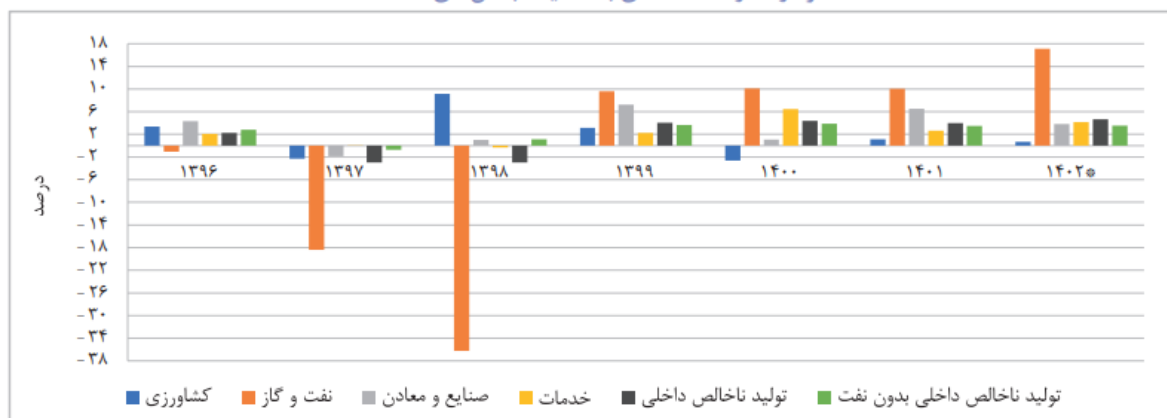
۱-۲- اقتصاد ایران

مطابق با آخرین آمار منتشرشده حسابهای ملی سال ۱۴۰۲ از سوی بانک مرکزی، رشد اقتصادی ایران در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ ۴.۷ درصد بوده است. در این مدت همچون مدت مشابه سال گذشته، همه بخشهای اصلی اقتصادی رشدهای مثبت را تجربه کرده اند.

بر اساس گزارش بانک مرکزی، کل ارزش افزوده ایجادشده (به قیمت جاری) در اقتصاد کشور در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ بالغ بر ۶۷,۸۶۸ هزار میلیارد ریال بوده که به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ از رشد اقتصادی ۴/۷ درصدی حکایت دارد. بخش عمده رشد اقتصادی در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ مربوط به بخش خدمات با سهم از رشد ۲/۳ واحد درصدی بوده است. سهم از رشد بخش نفت نیز برای این مدت معادل ۱/۴ واحد درصد گزارش شده، در حالی که این سهم در سالهای ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ معادل ۰/۸ واحد درصد بوده است. رشد ۱۷/۱ درصدی بخش نفت در نیمه نخست سال جاری در حالی رقم خورده است که در مجموع سال ۱۴۰۱ نیز رشد قابل توجه ۱۰ درصدی برای این بخش ثبت شده بود.

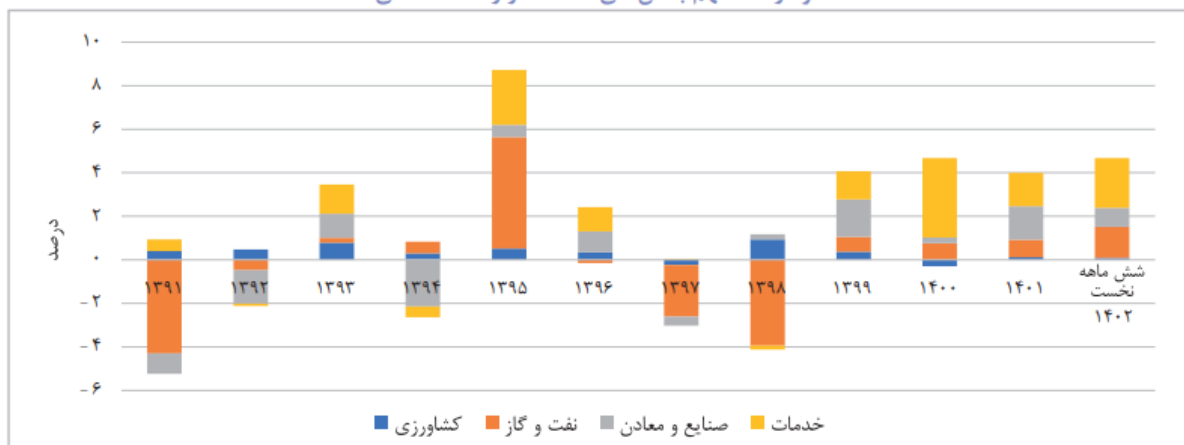
همچنین رشد اقتصادی بدون نفت در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ معادل ۳/۶ درصد برآورد شده است. نمودار ۱ رشد اقتصادی را به تفکیک بخش های مختلف و نمودار ۲ سهم این بخش ها را از رشد اقتصادی در سال های اخیر بر اساس گزارش های بانک مرکزی نشان میدهد.

نمودار ۱- رشد اقتصادی به تفکیک بخش های مختلف

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
* داده های سال ۱۴۰۲ مربوط به شش ماهه نخست است.

نمودار ۲- سهم بخش‌های مختلف از رشد اقتصادی

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

گروه صنایع و معادن در گزارش بانک مرکزی در نیمه نخست ۱۴۰۲ معادل ۳/۸ درصد رشد داشته است. تمام زیربخش‌های این گروه در این مدت رشد مثبت را تجربه کرده‌اند. رشد زیربخش استخراج معدن بیشترین (۴/۵ درصد) و رشد زیربخش آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه کمترین (۰/۳ درصد) بوده است. گروه خدمات در گزارش بانک مرکزی در نیمه نخست سال ۱۴۰۲ رشد ۴/۲ درصدی را ثبت کرده است. در این گروه زیرمجموعه فعالیت‌های مربوط به تأمین جا و غذا بیشترین رشد (۲۵/۹ درصد) و فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی کمترین رشد (منفی ۱۳/۴ درصد) را در همین مدت تجربه کرده‌اند. همچنین نرخ رشد اقتصادی گروه کشاورزی در گزارش بانک مرکزی مثبت ۰/۷ درصد گزارش شده است. جدول ۱ جزئیات نرخ رشد اقتصادی را در دو فصل ابتدایی سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ برای گروه‌های اصلی اقتصاد کشور بر مبنای گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد.

جدول ۱- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و زیرمجموعه‌های آن به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵ (درصد - واحد درصد)

سهم از رشد در شش ماهه نخست ۱۴۰۲	۱۴۰۲			۱۴۰۱			
	شش ماهه نخست	تابستان	بهار	سال	شش ماهه نخست	تابستان	
۰/۱	۰/۷	۰/۱	۲/۰	۱/۱	۱/۱	۰/۸	گروه کشاورزی
۱/۴	۱۷/۱	۱۷/۸	۱۶/۵	۱۰/۰	۶/۷	۱۰/۵	گروه نفت و گاز
۰/۹	۳/۸	۳/۷	۴/۰	۶/۵	۴/۳	۸/۵	گروه صنایع و معادن
۲/۳	۴/۲	۲/۷	۵/۷	۲/۷	۲/۴	۲/۴	گروه خدمات
-	۳/۶	۲/۴	۴/۹	۳/۵	۲/۶	۳/۵	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
۴/۷	۴/۷	۳/۶	۶/۰	۴/۰	۳/۰	۳/۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران نیمه نخست سال ۱۴۰۲ (به قیمت‌های جاری و ثابت سال پایه ۱۳۹۵)

داده‌های مقدماتی بانک مرکزی نشان می‌دهند که روند کاهشی مصرف بخش خصوصی که به افت مستمر رفاه خانوار منجر شده بود، از فصل چهارم سال ۱۳۹۹ متوقف شده و رشد مصرف بخش خصوصی در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به میزان ۵/۹ درصد افزایش داشته است. همچنین مصرف دولتی در نیمه نخست سال ۱۴۰۲ تنها ۰/۹ درصد رشد را نشان می‌دهد. مطابق گزارش بانک مرکزی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در نیمه نخست سال ۱۴۰۲

رشد ۴/۵ درصدی را تجربه کرده است. تا بهار ۱۴۰۰ در گزارش های بانک مرکزی، تشکیل سرمایه به دو گروه ساختمان و ماشین آلات تقسیم بندی می شد، در حالی که پس از آن دسته سومی تحت عنوان «سایر تشکیل سرمایه» اضافه شده که شامل هزینه های تحقیق و توسعه، اکتشاف معادن، اشیاء گرانبها و سایر اقلام میشود. رشد تشکیل سرمایه به شکل ماشین آلات در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ معادل ۷/۶ درصد بوده، در حالی که تشکیل سرمایه در صنعت ساختمان رشد ۲/۷ درصدی را تجربه کرده است. دسته سایر نیز در این مدت افزایش ۱/۲ درصدی را به ثبت رسانده است.

عملکرد تجارت خارجی کشور در گزارش بانک مرکزی از افزایش قابل توجه صادرات کالاها و خدمات (رشد ۲۳/۰ درصدی) و افزایش اندک واردات کالاها و خدمات (رشد ۰/۶ درصدی) در نیمه نخست سال ۱۴۰۲ حکایت دارد. کاهش واردات می تواند تحت تاثیر محدودیت های تخصیص ارز در سامانه نیما باشد. جدول ۲ نرخ رشد هزینه ناخالص داخلی را به تفکیک اجزای آن و بر اساس گزارش بانک مرکزی به تصویر میکشد.

جدول ۲- نرخ رشد هزینه ناخالص داخلی و اجزای آن به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ (درصد)

	۱۴۰۲			۱۴۰۱		
	نیمه نخست	تابستان	بهار	نیمه نخست	تابستان	بهار
مصرف خصوصی	۵/۹	۴/۴	۷/۵	۵/۹	۵/۴	۶/۴
مصرف دولتی	۰/۹	-۳/۰	۵/۳	-۷/۹	-۹/۱	-۶/۵
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	۴/۵	۶/۴	۲/۰	۳/۰	۶/۶	-۱/۴
ماشین آلات	۷/۶	۱۱/۸	۲/۱	۱۳/۲	۱۱/۸	۱۵/۱
ساختمان	۲/۷	۳/۴	۱/۷	-۲/۳	۳/۹	-۹/۴
سایر	۱/۲	-۴/۱	۷/۷	-۳/۷	۰/۷	-۸/۷
خالص صادرات کالاها و خدمات						
صادرات کالاها و خدمات	۲۳/۰	۳۳/۱	۱۳/۸	۶/۸	۶/۲	۷/۳
واردات کالاها و خدمات	۰/۶	۰/۰	۱/۳	۱۴/۱	۱۳/۶	۱۴/۶
تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۵/۱	۴/۰	۶/۳	۲/۷	۳/۲	۲/۲

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران نیمه نخست سال ۱۴۰۲ (به قیمت های جاری و ثابت سال پایه ۱۳۹۵)

نفت

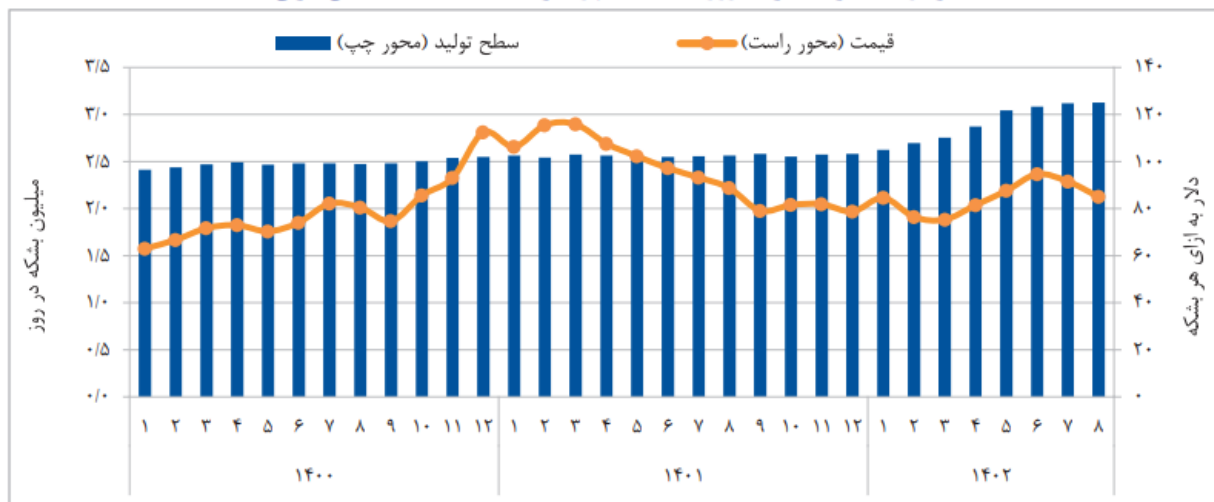
بخش نفت که در پی شرایط خاص تحریمی ایران، تقریباً از اوایل سال ۱۳۹۸ تا اواخر سال ۱۳۹۹ سهم کم رنگی از ارزش افزوده ایجاد شده در کشور داشت. بر اساس گزارش مقدماتی بانک مرکزی، در نیمه نخست سال ۱۴۰۲، سهم گروه نفت و گاز از کل ارزش افزوده ایجاد شده در کشور به قیمتهای جاری به رقم ۸/۷ درصد رسیده که اگرچه نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش ۴/۲ واحد درصدی را نشان میدهد، اما از سهم ۴/۵ درصدی و ۳/۵ درصدی این بخش به ترتیب در نیمه نخست سالهای ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹ به مراتب بیشتر است.

شایان ذکر است که سهم گروه نفت و گاز از تولید ناخالص داخلی در سالهای ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ به ترتیب معادل ۱۳/۵ درصد، ۱۳/۰ درصد و ۷/۴ درصد بوده است. انتشار رسمی آمار تولید نفت کشور تقریباً همان اوایل دور جدید تحریم ها در سال ۱۳۹۷ مختل شد و بهترین آمار در دسترس آن مربوط به گزارشهای اوپک است که از منابع ثانویه دریافت می شود. بر اساس این گزارش ها، کل تولید نفت خام کشور در ماه نوامبر ۲۰۲۳ (تقریباً مطابق با آبان ۱۴۰۲)، به ۳/۱ میلیون بشکه در روز رسیده که نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۲۱/۹ درصدی و نسبت به ماه مشابه دو سال قبل رشد ۲۶/۵ درصدی را نشان میدهد. به این ترتیب تولید نفت کشور در بیشترین سطح خود از نیمه سال ۱۳۹۷ به این سو قرار دارد، اگرچه هنوز با رکورد ۳/۸ میلیون بشکه در روز در دوره پس از توافق هسته ای فاصله دارد. در خصوص میزان صادرات نفت خام نیز، صندوق بین المللی پول متوسط صادرات نفت خام ایران در سال ۲۰۲۳ را بیش از یک میلیون بشکه در روز برآورد کرده که نسبت به سال ۲۰۲۲ رشد ۱۳/۰ درصدی را نشان میدهد. منابع غیررسمی دیگر نیز عمدتاً صادرات بیش از یک میلیون بشکه در روز را برای سال ۲۰۲۳ گزارش کرده اند. صادرات نفت ایران در سال ۱۳۹۸ به حدود ۲۰۰ هزار بشکه در روز و با شیوع ویروس کرونا و کاهش تقاضای جهانی در اوایل سال ۱۳۹۹ به زیر ۱۰۰ هزار بشکه در روز نیز رسیده بود.

قیمت نفت خام سنگین ایران که در طول سال ۱۳۹۸ عمدتاً بیش از ۶۰ دلار به ازای هر بشکه بود، در پی شیوع گسترده ویروس کرونا در سطح جهان و افت تقاضای جهانی نفت به شدت کاهش یافت و حتی در فرودین ۱۳۹۹ به حدود بشکه ای ۱۷ دلار رسید. با این حال در ماه های بعدی قیمت نفت به تدریج رو به افزایش گذاشت. طبق گزارش اوپک، قیمت نفت سنگین ایران که در سال ۲۰۲۱ به طور متوسط معادل ۵۷/۵ دلار به ازای هر بشکه بود، در سال ۲۰۲۲ به حدود ۱۰۱/۸ دلار در هر بشکه افزایش یافت. در سال ۲۰۲۳ با قیمت نفت ایران با کاهش ۱۸ درصدی به متوسط ۸۳/۵ دلار در هر بشکه تنزل یافت. قیمت نفت سنگین ایران در ماه نوامبر سال ۲۰۲۳ (تقریباً مطابق با آبان ۱۴۰۲) به ۸۵ دلار به ازای هر بشکه رسید. نمودار ۳ قیمت و تولید نفت خام ایران را از ابتدای سال ۱۴۰۰ به این سو بر اساس گزارش های اوپک نشان میدهد.

نمودار ۳- متوسط تولید روزانه نفت خام و متوسط قیمت نفت سنگین ایران

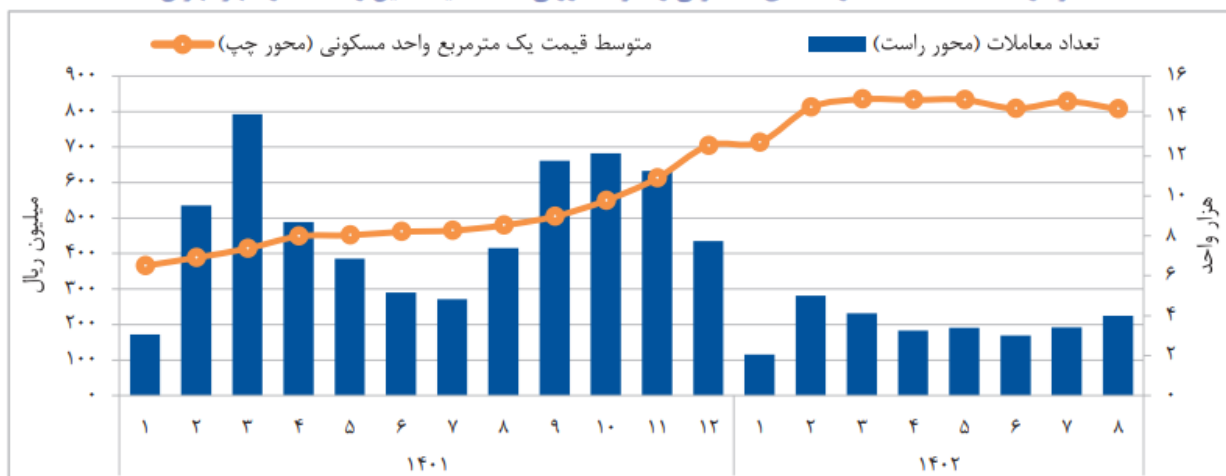
مأخذ: گزارش‌های ماهانه اوپک از بازار نفت، آمار تولید بر اساس منابع ثانویه
یادداشت: داده‌های موجود در گزارش اوپک بر اساس ماه‌های میلادی بوده که در اینجا به طور تقریبی با ماه‌های شمسی جایگزین شده است.

مسکن

طبق آخرین آمار منتشر شده توسط مرکز آمار، متوسط وزنی قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی شهر تهران از ۴۷۹/۴ میلیون ریال در آبان سال ۱۴۰۱ با ۶۸/۳ درصد افزایش به ۸۰۶/۸ میلیون ریال در آبان ماه سال ۱۴۰۲ رسید. در آبان ماه سال ۱۴۰۲، در بین مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران، بیشترین متوسط وزنی قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده با ۱۵۶۸ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۴۰۷/۸ میلیون ریال به منطقه ۲۰ تعلق داشت. متوسط ماهانه حجم معاملات ملکی شهر تهران از ۷۴۴۸ واحد مسکونی معامله شده در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱، با ۵۲/۶ درصد کاهش به ۳۵۳۰ واحد مسکونی معامله شده در هشت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ رسید.

نمودار ۴ روند تغییرات قیمت و تعداد معاملات مسکن در شهر تهران در سالهای ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲ را نشان میدهد.

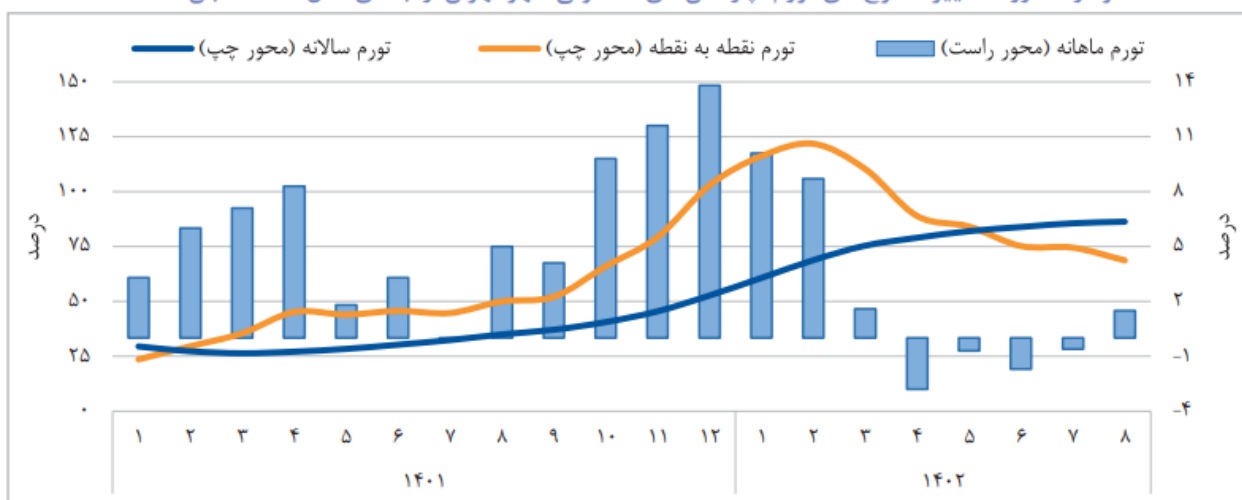
نمودار ۴- تعداد معاملات واحدهای مسکونی و متوسط وزنی ماهانه قیمت این واحدها در شهر تهران

مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش بازار مسکن شهر تهران، شماره‌های مختلف

بر اساس آخرین آمار منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران، در آبان ماه ۱۴۰۲ نرخ تورم ماهانه قیمت آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران حدود ۱/۵ درصد بوده است که در مقایسه با ماه قبل از آن، ۲/۱ واحد درصد افزایش داشته است. این نرخ در آبان ۱۴۰۲ درحالی صعودی شده که در چهار ماه پیش از آن همواره در مسیر نزولی قرار داشته است. نرخ تورم نقطه به نقطه آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران که در اردیبهشت ۱۴۰۲ به ۱۲۱/۸ درصد رسیده بود، پس از آن وارد روندی کاهشی شد و در آبان امسال رقم ۶۸/۷ درصد را ثبت کرد. نرخ تورم سالانه آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران که در پایان آبان ۱۴۰۱ به رقم ۳۵/۰ درصد رسیده بود، تا پایان آبان سال ۱۴۰۲ نیز به روند افزایشی خود ادامه داد و نهایتاً رقم ۸۶/۳ درصد را ثبت کرد. نمودار ۵ روند تغییرات نرخ‌های تورم آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا آبان ۱۴۰۲ را از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان آبان ماه ۱۴۰۲ به تصویر میکشد.

نمودار ۵- روند تغییرات نرخ‌های تورم آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا آبان ۱۴۰۲

مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش بازار مسکن شهر تهران، شماره‌های مختلف

نیروی کار

بر اساس جدیدترین گزارش مرکز آمار ایران از بازار نیروی کار در پاییز ۱۴۰۲، نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر با کاهش ۰/۶ واحد درصدی و ۰/۳ واحد درصدی، به ترتیب نسبت به فصل مشابه سال ۱۴۰۱ و فصل تابستان سال ۱۴۰۲، به ۷/۶ درصد رسیده است. علاوه بر این، سهم اشتغال ناقص (کار کمتر از ۴۴ ساعت در هفته) رقم ۸/۱ درصد را در این فصل ثبت کرده است که نسبت به فصل مشابه سال گذشته کاهش ۱/۴ واحد درصدی را نشان میدهد. همچنین سایر شاخص‌های بازار کار مثل مشارکت اقتصادی، نسبت اشتغال (نسبت تعداد افراد شاغل به کل جمعیت در سن کار) و نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی در طول این دوره بهبود نشان میدهند. عوامل اصلی بهبود شاخصهای بازار کار، بر اساس اظهارات وزیر امور اقتصادی و دارایی، تسهیل در فضای کسب و کار و تسهیلات اشتغال زایی و خوداشتغالی بوده است.

در پاییز ۱۴۰۲ نرخ بیکاری برای مردان ۶/۲ درصد و برای زنان ۱۴/۲ درصد گزارش شده است. به این ترتیب نسبت به فصل مشابه سال قبل نرخ بیکاری مردان ۰/۸ واحد درصد کاهش یافته، در حالی که نرخ بیکاری زنان بدون تغییر باقی مانده است.

از حدود ۲۴/۸ میلیون نفر شاغل در پاییز سال جاری، ۵۲/۱ درصد از آنها در بخش خدمات، ۳۴/۲ درصد در بخش صنعت و مابقی (۱۳/۶ درصد) در بخش کشاورزی مشغول بوده اند. اشتغال بخشی از این جمعیت به اصطلاح ناقص بوده است، به این معنی که به دلایل اقتصادی نظیر افت تولید یا مانند آن، کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده اند، در حالی که خواهان و آماده انجام کار بیشتر بوده اند. در پاییز ۱۴۰۲ حدود ۲/۰ میلیون نفر معادل ۸/۱ درصد از جمعیت شاغل، دارای اشتغال ناقص بوده اند که ۱/۴ واحد درصد نسبت به پاییز سال ۱۴۰۱ کاهش یافته است. جدول ۳ برخی شاخص‌های مهم بازار کار کشور را در پاییز ۱۴۰۲ با فصل مشابه سال ۱۴۰۱ مقایسه میکند.

جدول ۳- شاخص‌های اصلی بازار کار ایران به تفکیک جنسیت برای جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر

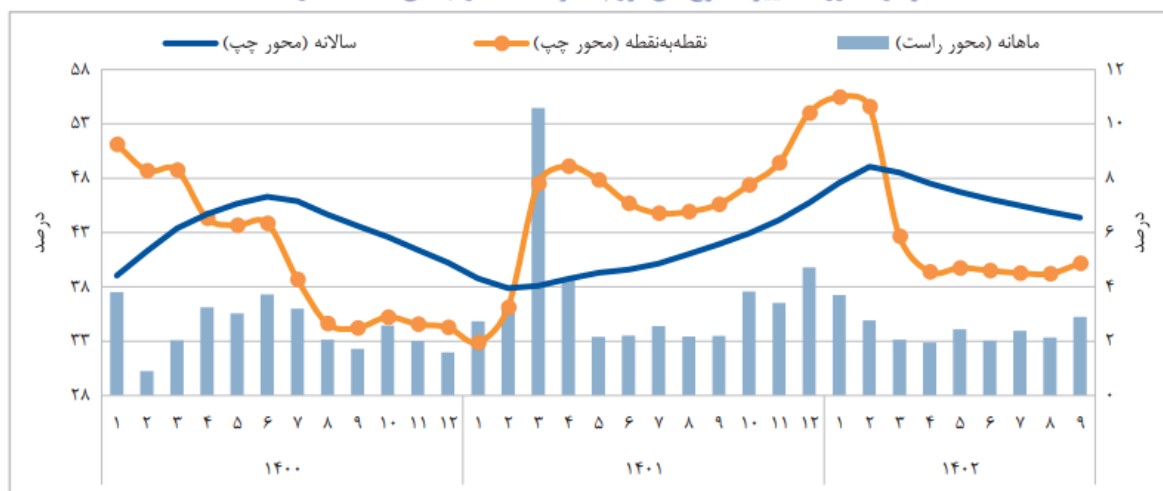
پاییز ۱۴۰۲			پاییز ۱۴۰۱			
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱۴/۴	۶۸/۶	۴۱/۵	۱۳/۶	۶۸/۵	۴۱/۰	مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر
						نرخ (درصد)
۴/۷	۲۲/۱	۲۶/۸	۴/۳	۲۱/۹	۲۶/۲	تعداد (میلیون نفر)
۱۲/۴	۶۴/۳	۳۸/۳	۱۱/۷	۶۳/۷	۳۷/۷	نسبت (درصد)
						اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر
۴/۰	۲۰/۸	۲۴/۸	۳/۷	۲۰/۳	۲۴/۱	تعداد (میلیون نفر)
۱۴/۲	۶/۲	۷/۶	۱۴/۲	۷/۰	۸/۲	نرخ (درصد)
						بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر
۰/۷	۱/۴	۲/۰	۰/۶	۱/۵	۲/۱	تعداد (میلیون نفر)
۲۴/۱	۱۱/۸	۱۴/۴	۲۵/۸	۱۲/۲	۱۴/۸	نرخ (درصد)
						بیکاری جوانان ۱۸ تا ۳۵ ساله
۰/۵	۱/۰	۱/۴	۰/۵	۱/۰	۱/۵	تعداد (میلیون نفر)
۱۹/۴	۷/۷	۱۱/۴	۲۱/۴	۸/۶	۱۲/۵	نرخ (درصد)
						بیکاری فارغ‌التحصیلان آموزش عالی
۰/۵	۰/۴	۰/۹	۰/۵	۰/۴	۰/۹	تعداد (میلیون نفر)
۵/۲	۸/۷	۸/۱	۴/۷	۱۰/۳	۹/۵	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی (درصد)
۳۲/۴	۳۲/۳	۶۴/۶	۳۲/۰	۳۱/۹	۶۳/۹	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر (میلیون نفر)

مأخذ: مرکز آمار ایران، چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در پاییز ۱۴۰۲

قیمت‌ها و تورم

براساس آخرین آمار منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه که در پایان اسفند ۱۴۰۱ به رقم ۴۵/۸ درصد رسیده بود، تا پایان اردیبهشت سال ۱۴۰۲ نیز به روند افزایشی خود ادامه داد و نهایتاً رقم ۴۹/۱ درصد را ثبت کرد. این روند افزایشی از آن ماه به بعد معکوس شد و نرخ تورم دوازده ماهه مصرف کننده در پایان آذرماه سال جاری طی یک روند کاهشی به ۴۴/۴ درصد رسید. نرخ تورم نقطه به نقطه نیز که در فروردین ۱۴۰۱ به ۵۵/۵ درصد رسیده بود، وارد روندی کاهشی شد و در آبان امسال رقم ۳۹/۲ درصد را ثبت کرد، اگرچه در آذرماه به ۴۰/۲ درصد افزایش یافت. نمودار ۶ روند تغییرات نرخهای تورم مصرف کننده را از ابتدای سال ۱۴۰۰ تا پایان پاییز ۱۴۰۲ به تصویر میکشد.

نمودار ۶- روند تغییرات نرخ‌های تورم مصرف‌کننده از ابتدای ۱۴۰۰ تا آذر ۱۴۰۲

مأخذ: مرکز آمار ایران، شاخص‌های قیمت، شاخص کل قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کل کشور

نرخ‌های تورم سالانه و نقطه به نقطه که در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ روندی کاهشی را طی می‌کردند، در پی حذف تخصیص ارز با نرخ ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی از خرداد ۱۴۰۱ به این سو، وارد روندی افزایشی شدند و این روند تا ماه‌های آغازین سال ۱۴۰۲ نیز به قوت خود باقی بود. نرخ تورم نقطه به نقطه در فروردین ۱۴۰۲ به ۵۵/۵ درصد - بالاترین رقم از ابتدای سال ۱۴۰۰ - رسید، اگرچه پس از آن با تخلیه اثر شوک حذف تخصیص ارز با نرخ ترجیحی، این نرخ کاهش یافت و تا حدودی به ثبات رسید. نرخ تورم ماهانه نیز در طول ۹ ماه نخست سال جاری روند کم‌نوسانی را طی کرد. همچنین کاهش نرخ‌های تورم مصرف‌کننده را می‌توان تا حدی به کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها نسبت داد که پس از ابلاغ بخشنامه آن به بانک‌ها در اواخر سال ۱۳۹۹، از سال ۱۴۰۰ به این سو اجرایی شده است. با توجه به اهداف مقداری تعیین شده برای رشد ترازنامه بانک‌های تجاری و تخصصی، نرخ رشد سالانه نقدینگی که در مهر ۱۴۰۰ به ۴۲/۸ درصد رسیده بود، با یک روند کاهشی مستمر در آبان ۱۴۰۲ به ۲۶/۲ درصد کاهش یافت.

براساس آمار منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران، نرخ تورم تولیدکننده به عنوان یکی از مؤلفه‌های تأثیرگذار بر نرخ تورم مصرف‌کننده که از آن به عنوان متغیر پیشران تورم مصرف‌کننده نیز یاد میشود، از تابستان سال ۱۴۰۰ تا اواخر سال ۱۴۰۱ روندی کاهشی داشت، حال آن که در شش ماهه نخست امسال شاهد تغییرات قابل توجهی نبوده است. آمار منتشرشده همین شاخص از سوی بانک مرکزی ایران برای هشت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نیز گرچه از نظر مقداری با آمار متناظر مرکز آمار ایران تفاوت دارد، اما براساس آمار بانک مرکزی نیز شاخص قیمت تولیدکننده در سال ۱۴۰۲ شاهد نوسانات شدیدی نبوده است. بررسی شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک گروه‌های دوازده گانه کالاها و خدمات موجود در سبد مصرفی خانوارهای کشور در آذر امسال نشان می‌دهد که گروه «خوراکیها و آشامیدنیها» نرخ

تورم سالانه ۵۰/۴ درصدی را تجربه کرده که پس از گروه هتل و رستوران با نرخ تورم سالانه ۶۶/۲ درصدی، بالاترین نرخ تورم سالانه در بین گروه های اصلی سبد مصرفی خانوارهای کشور است. با توجه به وزن بالای گروه خوراکیها و آشامیدنیها در سبد مصرفی (۲۸/۸۲ درصد)، ۱۶/۶ واحد درصد از نرخ تورم سالانه ۴۴/۴ درصدی آذر ۱۴۰۲ به این گروه اختصاص داشته است. همچنین گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها» که دارای بیشترین ضریب اهمیت در سبد مصرفی است (۳۶/۱۱ درصد)، نرخ تورم دوازده ماهه ۳۸/۱ درصدی را در آذر سال جاری تجربه کرده و سهم ۱۲/۸ واحد درصدی در نرخ تورم سالانه مصرف کننده منتهی به آذر امسال داشته است. وزن بالای این دو گروه در سبد مصرفی خانوار از یک سو و شدت رشد شاخص قیمت آنها از سوی دیگر در دوره مورد بررسی به معنی کاهش سطح رفاه و کیفیت زندگی در طبقات پایین جامعه در دوره یکساله منتهی به آذر ۱۴۰۲ است. بررسی ضرایب اهمیت گروه های موجود در سبد کالاها و خدمات مصرفی نشان میدهد دو گروه «خوراکیها و آشامیدنیها» و «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها» در دهک های اول، دوم و سوم جامعه در مجموع دارای ضرایب اهمیت به ترتیب ۷۵/۲، ۸۰/۷ و ۷۲/۷ درصدیاند و تورم قابل توجه در دو گروه یادشده، سطح زندگی این سه دهک پایین را نسبت به سایر دهک ها با شدت بیشتری تحت تأثیر قرار داده است. جدول ۴ نرخ های تورم مصرف کننده را به تفکیک دوازده گروه اصلی سبد کالاها و خدمات مصرفی به همراه ضریب اهمیت هریک از گروه ها ارائه میکند.

جدول ۴- نرخ تورم سبد کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور در آذر ۱۴۰۲ (درصد)

گروه	ضریب اهمیت	نرخ تورم	
		نقطه به نقطه	دوازده ماهه
شاخص کل	۱۰۰/۰۰	۴۰/۲	۴۴/۴
خوراکیها و آشامیدنیها	۲۸/۸۲	۴۱/۳	۵۰/۴
دخانیات	۰/۶۲	۴۵/۸	۴۰/۷
پوشاک و کفش	۴/۵۲	۴۷/۲	۴۸/۶
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها	۳۶/۱۱	۴۰/۰	۳۸/۱
مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۴/۴۰	۳۶/۱	۳۸/۲
بهداشت و درمان	۶/۶۸	۳۵/۵	۴۸/۵
حمل و نقل	۸/۹۳	۳۸/۸	۴۷/۸
ارتباطات	۲/۴۱	۱۶/۳	۱۸/۶
تفریح و فرهنگ	۰/۸۷	۴۴/۱	۴۳/۸
آموزش	۰/۸۸	۴۲/۰	۳۵/۳
هتل و رستوران	۱/۳۵	۵۶/۵	۶۶/۲
کالاها و خدمات متفرقه	۴/۴۲	۴۰/۵	۴۱/۳

مأخذ: مرکز آمار ایران، داده‌ها و اطلاعات آماری، شاخص‌های آماری، آذرماه ۱۴۰۲.

آمار نرخ های تورم به تفکیک استانهای کشور نشان میدهد که استان یزد دارای بالاترین نرخ تورم دوازده ماهه معادل ۵۵/۷ درصد و استان تهران دارای کمترین نرخ تورم دوازده ماهه معادل ۳۹/۲ درصد در آذر سال جاری بوده است. همچنین نرخ تورم سالانه منتهی به آذر ۱۴۰۲ در مناطق شهری ۴۴/۱ درصد و در مناطق روستایی ۴۶/۰ درصد بوده است.

تراز پرداخت‌ها

آخرین آمار مربوط به موازنه پرداخت‌های خارجی کشور که در زمان تهیه این گزارش از سوی بانک مرکزی منتشر شده، مربوط به سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ است. موازنه پرداخت‌ها که از حاصل جمع سه جزء حساب جاری، خالص حساب سرمایه و اشتباهات و از قلم افتادگی‌های محاسباتی به دست می‌آید، در سه ماهه نخست سال جاری معادل منفی ۸۱ میلیون دلار بوده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال ۱۴۰۱ این رقم معادل مثبت ۱۸۹ میلیون دلار گزارش شده بود.

بررسی اجزای مربوطه نشان می‌دهد که از یک سو مازاد ۷/۸ میلیارد دلاری حساب جاری در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ با ۴۴/۰ درصد کاهش به مازاد ۴/۴ میلیارد دلاری در مدت مشابه سال ۱۴۰۲ تبدیل شده و از سوی دیگر، کسری خالص حساب سرمایه از ۱۰/۰ میلیارد دلار در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به ۹/۴ میلیارد دلار در مدت مشابه سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است. در عین حال، اشتباهات و از قلم افتادگی‌ها در بازه زمانی مذکور با افزایش قابل توجه از ۲/۴ میلیارد دلار به ۴/۹ میلیارد دلار رسیده است.

حساب جاری از چهار جزء حساب کالا، حساب خدمات، حساب درآمد و حساب انتقالات جاری تشکیل شده است. حساب کالا (تراز بازرگانی کالایی) که اختلاف ارزش صادرات و واردات کالاها را منعکس میکند، با کاهش قابل توجه از ۹/۲ میلیارد دلار در مدت مشابه سال قبل به ۶/۲ میلیارد دلار در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ رسیده است. در مجموع، تجارت کالایی کشور (مجموع ارزش صادرات و واردات) در این مدت ۲/۸ درصد کمتر از مدت مشابه سال ۱۴۰۱ رقم خورده است. ارزش واردات کالا در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ معادل ۱۷/۳ میلیارد دلار و ۵/۴ درصد بیشتر از مدت مشابه سال ۱۴۰۱ بوده، در حالی که ارزش صادرات کالا در همین مدت با کاهش ۸/۰ درصدی به ۲۳/۶ میلیارد دلار تنزل یافته است. در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، ارزش صادرات نفتی با کاهش ۵/۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۱۳/۶ میلیارد دلار و ارزش صادرات غیرنفتی با ۱۱/۸ درصد کاهش به ۹/۹ میلیارد دلار رسیده است. کاهش ارزش صادرات غیرنفتی ایران عمدتاً متأثر از کاهش قیمت جهانی محصولات صادراتی ایران، همچون محصولات فولادی و پتروشیمی در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. در نتیجه این تحولات، مازاد تراز بازرگانی نفتی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل حدود ۵/۷ درصد کمتر شده و کسری تراز بازرگانی غیرنفتی با ۴۰/۹ درصد افزایش به ۷/۳ میلیارد دلار در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ بالغ شده است. تراز بازرگانی نفتی ایران به دلیل واردات ناچیز گاز و فرآورده‌های نفتی در مقابل صادرات بالای نفت و گاز، همواره مثبت بوده است. از سوی دیگر، سهم صادرات نفتی از کل صادرات کالایی کشور در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ با افزایش ۱/۸ واحد درصدی به ۵۷/۹ درصد رسیده است. کسری حسابهای خدمات و درآمد نیز در این مدت به ترتیب ۲۹/۷ درصد و ۱۲۲/۰ درصد بیشتر شده و به ۱/۸ میلیارد دلار و ۹۵ میلیون دلار رسیده است. جدول ۵ جزئیات موازنه پرداخت‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۵- موازنه پرداخت‌ها در سه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱ (میلیون دلار)

درصد تغییر	سه ماهه نخست ۱۴۰۲	سه ماهه نخست ۱۴۰۱	
-۴۴/۰	۴,۳۹۳	۷,۸۴۵	حساب جاری
-۳۲/۱	۶,۲۱۳	۹,۱۵۷	حساب کالا
-۸/۰	۲۳,۵۵۲	۲۵,۶۰۴	صادرات کالا (فوب)
-۵/۱	۱۳,۶۲۶	۱۴,۳۵۲	صادرات نفتی
-۱۱/۸	۹,۹۲۶	۱۱,۲۵۳	صادرات غیرنفتی
۵/۴	۱۷,۳۳۸	۱۶,۴۴۷	واردات کالا (فوب)
-	۹۳	۰/۳	گاز و فرآورده‌های نفتی
۴/۹	۱۷,۲۴۵	۱۶,۴۴۷	سایر کالاها
۲۹/۷	-۱,۷۷۹	-۱,۳۷۲	حساب خدمات
۱۲۲/۰	-۹۵	-۴۳	حساب درآمد
-۴۸/۱	۵۴	۱۰۴	حساب انتقالات جاری
-۶/۸	-۹,۳۵۴	-۱۰,۰۳۲	خالص حساب سرمایه
۱۰۵/۵	۴,۸۸۰	۲,۳۷۵	اشتباها و از قلم افتادگی
-	-۸۱	۱۸۹	موازنه کل

مأخذ: بانک مرکزی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

آخرین آمار تجارت خارجی منتشرشده از سوی گمرک در زمان تهیه این گزارش مربوط به نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ است. بر اساس آمارهای گمرک، در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، حدود ۱۰۱/۹ میلیون تن کالای غیرنفتی به ارزش تقریبی ۳۶/۴ میلیارد دلار صادر و حدود ۲۸/۷ میلیون تن به ارزش تقریبی ۴۸/۴ میلیارد دلار به کشور وارد شده است. بنابراین، کسری تراز تجاری کشور از حدود ۶/۴ میلیارد دلار در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به حدود ۱۱/۹ میلیارد دلار افزایش یافته است. در بررسی دلایل تضعیف تراز تجاری کشور طی این مدت، از یک طرف افزایش ۱۲/۳ درصدی یا ۵/۳ میلیارد دلاری واردات کالا مشاهده میشود و از سوی دیگر، کاهش جزیی صادرات به دلیل کاهش قیمت جهانی محصولات عمده صادراتی کشور در نه ماهه نخست ۱۴۰۲ به چشم می‌خورد. طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، صادرات کالایی کشور به لحاظ وزنی با افزایش ۲۶/۵ درصدی همراه بوده، اگرچه به لحاظ ارزشی ۰/۲ درصد کاهش داشته است. بنابراین متوسط قیمت صادراتی کالاها از حدود ۴۵۳/۴ دلار در هر تن در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به حدود ۳۵۷/۵ دلار در هر تن در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ تنزل یافته است. از سوی دیگر، طی نه ماهه نخست ۱۴۰۲، واردات کالایی کشور به لحاظ وزنی با افزایش حدود ۶/۰ درصدی و به لحاظ ارزشی با رشد ۱۲/۴ درصدی همراه بوده است. بنابراین متوسط قیمت وارداتی کالاها از حدود ۱,۵۸۹ دلار در هر تن در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به حدود ۱,۶۸۳ دلار در هر تن در نه ماهه نخست ۱۴۰۲ رسیده است. در نهایت، متوسط قیمت هر تن کالای وارداتی بیش از چهار برابر متوسط قیمت هر تن کالای صادراتی کشور است. یکی از دلایل پایین بودن متوسط قیمت کالاهای صادراتی نسبت به متوسط قیمت کالاهای وارداتی، صادرات کالاهای با ارزش افزوده پایین خام یا نیمه خام در کشور است. از آنجایی که برای تولید این کالاها فناوری بالایی به کار گرفته نشده، توان رقابت پذیری آنها در بازارهای بین‌المللی اندک و عمدتاً وابسته به هزینه‌های پایین تر منابع طبیعی و انسانی است. البته سیاست‌های ارزی و وجود رانت در کم‌اظهاری صادرات و بیش‌اظهاری واردات نیز در فزونی یافتن ارزش کالاهای وارداتی

نسبت به ارزش کالاهای صادراتی بدون تأثیر نبوده است. از طرف دیگر، نسبت تمرکز بالا در مقاصد صادراتی، محدودیت‌هایی را در توسعه صادرات ایجاد کرده و به تبع آن، علاوه بر عدم امکان بهره‌مندی از مزایای تجارت با سایر کشورها، آسیب‌پذیری درآمدهای صادراتی کشور نسبت به تحولات سیاسی و اقتصادی شرکای تجاری افزایش یافته است. آمار تجارت خارجی کشور در نه ماهه نخست سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در جدول ۶ آمده است.

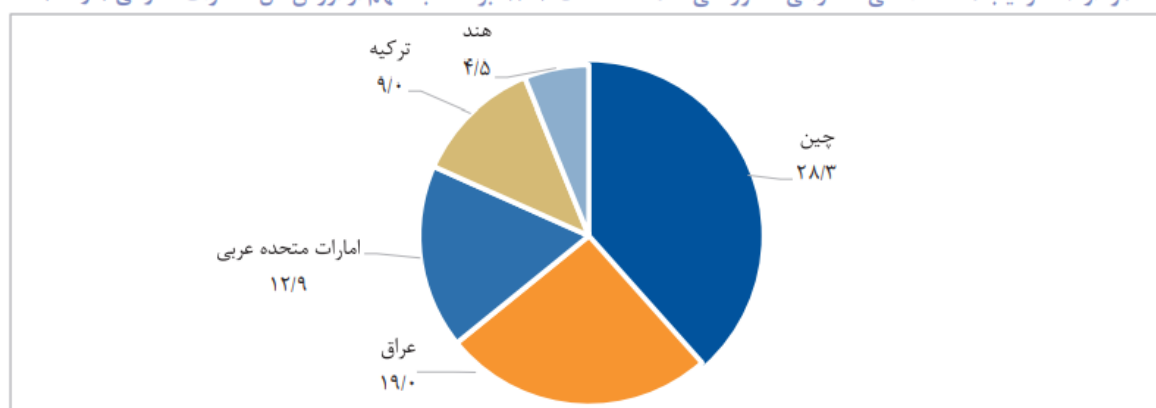
جدول ۶- تجارت خارجی کشور در نه ماهه نخست سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

درصد تغییرات		نه ماهه نخست ۱۴۰۲				نه ماهه نخست ۱۴۰۱			
		وزن	نسبت ارزش به وزن (دلار هر تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	نسبت ارزش به وزن (دلار هر تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
واردات	۱۲/۳	۶/۰	۱,۶۸۳	۴۸,۳۵۸	۲۸,۷۳۷	۱,۵۸۹	۴۳,۰۶۶	۲۷,۱۰۰	۲۷,۱۰۰
صادرات	-۰/۷	۲۶/۵	۳۵۸	۳۶,۴۳۴	۱۰۱,۹۰۴	۴۵۵	۳۶,۶۸۴	۸۰,۵۶۷	۸۰,۵۶۷
تراز بازرگانی گمرکی	۸۶/۸	۳۶/۸	-	-۱۱,۹۲۴	۷۳,۱۶۷	-	-۶,۳۸۲	۵۳,۴۶۷	۵۳,۴۶۷

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران، گزارش آمار مقدماتی تجارت خارجی طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲

شرکای عمده صادراتی کشور طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ تغییر چندانی نسبت به نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ نداشته و همچنان کشورهای چین، عراق، امارات متحده عربی، ترکیه و هند با سهم ۷۳/۷ درصدی از مجموع ارزش صادرات گمرکی کشور، به ترتیب پنج مقصد اصلی صادراتی کشور به شمار می‌روند. طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، صادرات گمرکی به مقصد چین بالغ بر ۱۰/۳ میلیارد دلار بوده و سهم ۲۸/۳ درصدی از کل ارزش صادرات گمرکی داشته است. عراق با ۶/۹ میلیارد دلار و سهم ۱۹/۰ درصدی، امارات متحده عربی با ۴/۷ میلیارد دلار و سهم ۱۲/۹ درصدی، ترکیه با ۳/۳ میلیارد دلار و سهم ۹/۰ درصدی و هند با ۱/۷ میلیارد دلار و سهم ۴/۵ درصدی از کل ارزش صادرات گمرکی، در جایگاه‌های بعدی شرکای اصلی صادراتی ایران قرار گرفته‌اند. نمودار ۷ مقاصد اصلی صادراتی کشور را در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد.

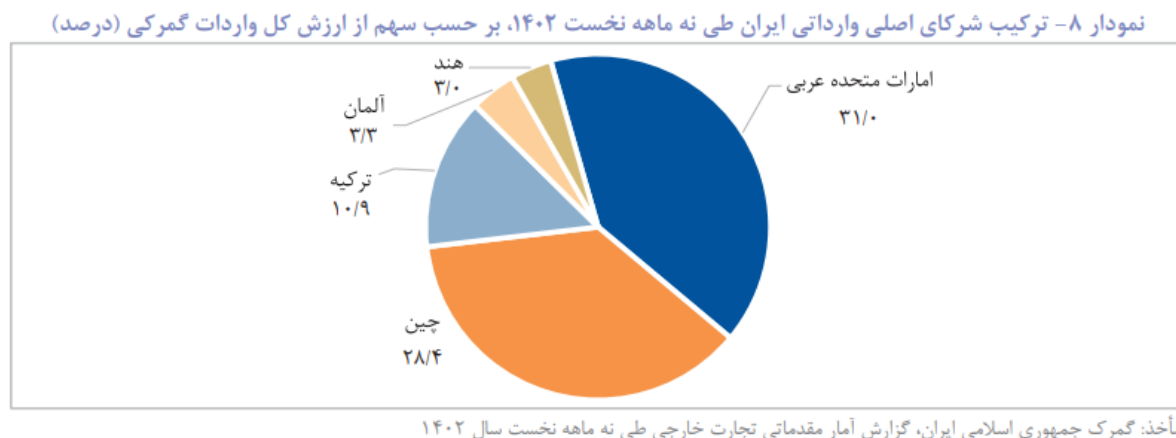
نمودار ۷- ترکیب مقاصد اصلی صادراتی کشور طی نه ماهه نخست ۱۴۰۲، بر حسب سهم از ارزش کل صادرات گمرکی (درصد)

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران، گزارش آمار مقدماتی تجارت خارجی طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲

طی نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، کشور امارات متحده عربی، با رقمی بالغ بر ۱۵/۰ میلیارد دلار و سهمی در حدود ۳۱/۰ درصد از کل ارزش واردات، در جایگاه نخست کشورهای صادرکننده کالا به ایران قرار گرفته است.

همچنین کشورهای چین با ۱۳/۷ میلیارد دلار و سهم ۲۸/۴ درصدی، ترکیه با ۵/۳ میلیارد دلار و سهم ۱۰/۹ درصدی، آلمان با ۱/۶ میلیارد دلار و سهم ۳/۳ درصدی و هند با ۱/۴ میلیارد دلار و سهم ۳/۰ درصدی از کل ارزش واردات کالا به ایران، به ترتیب جایگاه‌های بعدی شرکای اصلی وارداتی را در اختیار دارند. نمودار ۸ شرکای اصلی وارداتی کشور را در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد.

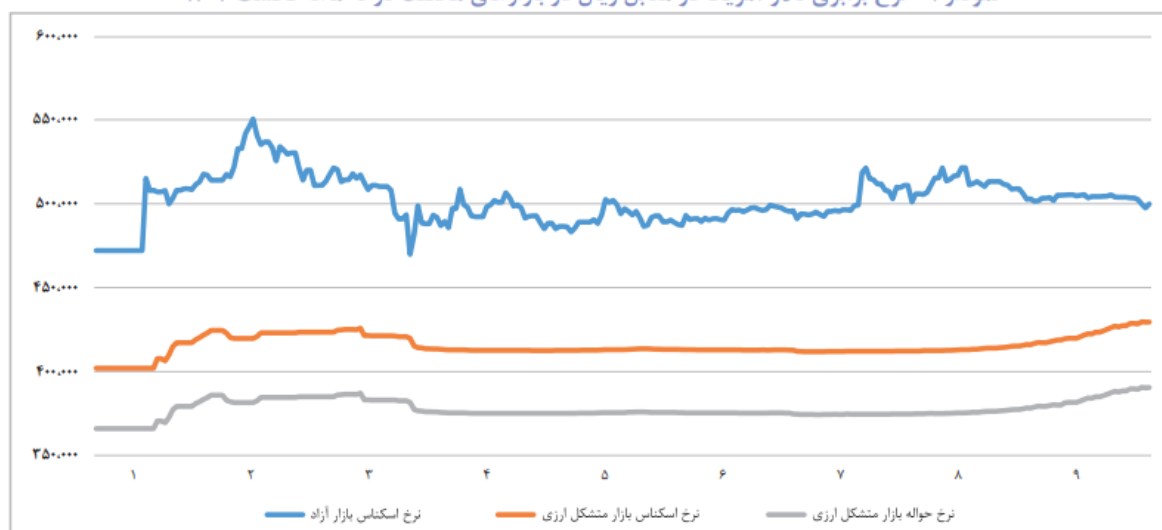

بازار ارز

نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل ریال ایران سال ۱۴۰۲ را با رقم ۵۱۵/۱ هزار ریال در اولین روز معاملاتی بعد از پایان نوروز آغاز کرد و در یازدهم اردیبهشت امسال به سقف ۵۵۰/۵ هزار ریال رسید.

نمودار ۹ روند تغییرات نرخ برابری دلار آمریکا در برابر ریال ایران را در بازار آزاد و همچنین بازار متشکل ارزی از ابتدای بهار تا انتهای پاییز امسال به تصویر می‌کشد.

نمودار ۹- نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل ریال در بازارهای مختلف در نه ماهه نخست ۱۴۰۲

مأخذ: شبکه اطلاع رسانی طلا، سکه و ارز

سال ۱۴۰۲ توأم با رخدادهای مثبتی بود که به ثبات نسبی بازار ارز یاری رساندند. آزادسازی بخشی از منابع ارزی بلوکه شده ایران در خردادماه باعث کاهش قیمت دلار به حدود ۴۷۰/۰ هزار ریال در بازار آزاد شد. علاوه بر آزادسازی های انجام شده، سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانک ها و در نتیجه کاهش نرخ رشد نقدینگی در سال جاری را نیز میتوان از جمله مؤلفه های اثرگذار بر ثبات نسبی بازار ارز در نظر گرفت. اما شاید مهمترین نکته، دخالت بانک مرکزی در بازار آزاد ارز از محل ذخایر خارجی در اختیار این بانک باشد. در طول شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲ و با وجود آزادسازی منابع بلوکه شده و افزایش درآمدهای ارزی نفتی، خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی کاهش قابل توجه ۲۷/۸ درصدی را تجربه کرده است که احتمالاً از فروش حجم قابل توجهی از ذخایر خارجی بانک مرکزی حکایت دارد. میانگین ارزش هر دلار آمریکا در بازار آزاد در طول سه فصل اول امسال معادل ۵۰۲/۳ هزار ریال بوده که نسبت به میانگین نه ماهه نخست سال قبل، ۵۹ درصد بالاتر است. جدول ۷ نرخ اسمی اسکناس دلار آمریکا را در بازار آزاد در سال ۱۴۰۱ و سه فصل نخست امسال نشان میدهد.

جدول ۷- نرخ اسمی اسکناس دلار آمریکا در برابر ریال در بازار آزاد

میانگین	بالاترین نرخ	پایین ترین نرخ	انحراف معیار
۵۰۲,۲۹۳	۵۵۰,۵۱۰	۴۶۹,۸۳۰	۱۴,۱۴۶
۳۱۵,۳۹۱	۳۸۸,۳۲۰	۲۶۲,۳۰۰	۲۸,۲۵۱
۳۴۳,۵۳۶	۵۲۵,۰۰۰	۲۶۲,۳۰۰	۵۷,۱۴۶

مأخذ: شبکه اطلاع رسانی طلا، سکه و ارز، محاسبات تحقیق

نرخ فروش اسکناس دلار در بازار متشکل ارزی نیز در نه ماهه نخست امسال دارای نوسان بسیار کمی بود و روند نسبتاً باثباتی را طی کرد و از اواسط پاییز با شیب بسیار ملایمی شروع به افزایش کرد. اختلاف نرخ اسکناس دلار آمریکا در بازار آزاد با نرخ اسکناس در بازار متشکل ارزی در اردیبهشت امسال به بالاترین حد خود معادل ۲۴/۳ درصد رسید. این

شکاف در تابستان به سطوح بین ۱۹/۰ تا ۲۰/۰ درصد کاهش یافت اما مجدداً در دو ماه اول پاییز به بالاتر از ۲۰ درصد رسید. نهایتاً در پی افزایش نرخ دلار اسکناس در بازار متشکل ارزی و ثبات نسبی قیمت دلار آمریکا در بازار آزاد، شکاف بین دو نرخ در آذرماه به ۱۸/۹ درصد کاهش یافت. نرخ حواله دلار آمریکا در بازار متشکل ارزی نیز روندی مشابه نرخ اسکناس در آن بازار را طی کرد و از اوایل پاییز امسال با شیب ملایمی از کانال ۳۷۰ هزار ریال وارد کانال ۳۹۰ هزار ریال شد.

متغیرهای پولی و اعتباری

آخرین آمار اقلام عمده پولی که در آذرماه ۱۴۰۲ از سوی بانک مرکزی منتشر شد، مانده این اقلام را در پایان فصل تابستان سال جاری ارایه میکند. بر این اساس نقدینگی که حاصل جمع پول و شبه پول است، در پایان تابستان سال جاری به رقم ۷۰،۹۹۱/۲ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ معادل ۱۲/۰ درصد و نسبت به پایان شهریور ۱۴۰۱ معادل ۲۶/۹ درصد رشد کرده است. رشد ۱۲/۰ درصدی نقدینگی در نیمسال اول ۱۴۰۲ نشان از موفقیت نسبی بانک مرکزی در کنترل رشد ترازنامه بانک‌های کشور دارد.

رشد پایه پولی نیز در این دوره شش ماهه معادل ۱۴/۱ درصد بود. ضریب فزاینده نقدینگی در پایان شهریور سال جاری عدد ۷/۲ را ثبت کرد که حاکی از کاهش ۱/۸ درصدی نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ است. جدول ۸ جزئیات تغییرات پایه پولی و نقدینگی و اجزای آنها را در شش ماه نخست سال ۱۴۰۲ نشان میدهد.

جدول ۸- جزئیات نقدینگی و پایه پولی و نرخ رشد اجزای آنها (هزار میلیارد ریال - درصد)

سهم از رشد در پایان شهریور ۱۴۰۲ نسبت به		رشد در پایان شهریور ۱۴۰۲ نسبت به		مانده			
اسفند ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۲	اسفند ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۱	
۱۴/۱	۴۲/۰	۱۴/۱	۴۲/۰	۹,۸۱۱/۳	۸,۵۹۹/۹	۶,۹۰۷/۳	پایه پولی از سمت منابع
-۲۲/۱	-۱۲/۲	-۲۷/۸	-۱۴/۶	۴,۹۲۷/۳	۶,۸۲۴/۳	۵,۷۷۰/۰	خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی
-	-	-	-	۷۷/۱	-۱,۹۸۵/۸	-۲۷۲/۷	خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
-	-	۴/۶	۲۷/۷	۲,۸۴۹/۵	۲,۷۲۵/۰	۲,۲۳۱/۵	مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
-	-	-۴۱/۱	۱۰/۷	۲,۷۷۲/۴	۴,۷۱۰/۸	۲,۵۰۴/۲	سپرده‌های بخش دولتی نزد بانک مرکزی
۱۵/۱	۵۱/۴	۳۳/۲	۲۱۳/۹	۵,۲۱۱/۰	۳,۹۱۲/۴	۱,۶۶۰/۲	مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها
-۲/۹	-۲/۲	-۱۶۷/۶	-۶۱/۵	-۴۰۴/۱	-۱۵۱/۰	-۲۵۰/۲	خالص سایر اقلام بانک مرکزی
۱/۳	۴/۹	۱۱/۲	۴۵/۰	۱,۰۹۸/۹	۹۸۸/۴	۷۵۷/۷	مانده اجرای عملیات سیاست پولی
سهم اجزا از مانده نقدینگی							نقدینگی برحسب اجزای تشکیل‌دهنده
شهریور ۱۴۰۲	اسفند ۱۴۰۱	۱۲/۰	۲۶/۹	۷۰,۹۹۱/۲	۶۳,۳۷۶/۸	۵۵,۹۴۹/۳	
۲۵/۲	۲۵/۷	۹/۹	۴۰/۶	۱۷,۹۱۳/۲	۱۶,۲۹۶/۹	۱۲,۷۴۲/۵	پول
۱/۷	۱/۹	۰/۸	۳۴/۶	۱,۲۳۵/۵	۱,۲۲۶/۱	۹۱۸/۲	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص
۲۳/۵	۲۳/۸	۱۰/۷	۴۱/۰	۱۶,۶۷۷/۷	۱۵,۰۷۰/۸	۱۱,۸۲۴/۳	سپرده‌های دیداری
۳/۰	۳/۰	-۲/۲	۸۲/۸	۱۹۶/۷	۲۰۱/۱	۱۰۷/۶	خالص چک‌ها
۷۴/۷	۷۴/۳	۱۲/۷	۲۲/۸	۵۳,۰۷۸/۰	۴۷,۰۷۹/۹	۴۳,۲۰۶/۸	شبه پول
۸/۲	۸/۷	۶/۲	۵۳/۴	۵,۸۳۸/۱	۵,۴۹۷/۳	۳,۸۰۵/۵	قرض‌الحسنه پس‌انداز
۲۳/۱	۲۵/۱	۲/۹	۱۱/۰	۱۶,۳۸۹/۸	۱۵,۹۳۱/۳	۱۴,۷۶۷/۶	کوتاه‌مدت
۲۰/۱	۲۳/۳	-۳/۰	۱۵/۲	۱۴,۲۹۵/۹	۱۴,۷۳۹/۵	۱۲,۴۱۳/۶	یک ساله
۶/۶	۱۰/۸	-۳۱/۹	-۵۵/۶	۴,۶۷۹/۰	۶,۸۶۸/۳	۱۰,۵۴۷/۹	دو ساله
۱۴/۲	۳/۷	۳۳۰/۱	-	۱۰,۰۹۲/۶	۲,۳۴۶/۸	۰/۰	سه ساله
۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۳/۶	۳/۶	۳/۶	چهار ساله
۰/۱	۰/۱	۳/۹	۱۳/۶	۶۶/۲	۶۳/۷	۵۸/۳	پنج ساله
۲/۴	۲/۶	۵/۱	۶/۴	۱,۷۱۲/۸	۱,۶۲۹/۴	۱,۶۱۰/۳	متفرقه

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

بر اساس آمارهای بانکی منتشرشده هشت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ از سوی بانک مرکزی، مانده تسهیلات اعطایی در پایان آبان سال جاری به ۴۸,۳۲۶/۸ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به زمان مشابه سال قبل ۳۳/۹ درصد و نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ معادل ۱۵/۹ درصد رشد کرده است. مانده سپرده‌ها نیز در پایان آبان امسال به ۶۵,۴۵۲/۴ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به زمان مشابه سال گذشته ۳۰/۳ درصد رشد داشته و نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ شاهد رشد ۱۷/۳ درصدی بوده است. پس از کسر سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی، نسبت تسهیلات به سپرده در پایان آبان سال جاری معادل ۸۳/۹ درصد محاسبه میشود که ۱/۲ واحد درصد کمتر از پایان اسفند ۱۴۰۱ است. جدول ۹ مانده تسهیلات اعطایی سیستم بانکی را در پایان آبان ۱۴۰۲ نشان میدهد.

جدول ۹ - مانده تسهیلات و سپرده‌های ارزی و ریالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در پایان دوره (هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر آبان ۱۴۰۲ نسبت به		آبان ۱۴۰۲	اسفند ۱۴۰۱	آبان ۱۴۰۱	
آبان ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۱				
۳۳/۹	۱۵/۹	۶۴,۷۲۷/۱	۵۵,۸۳۳/۱	۴۸,۳۲۶/۸	تسهیلات (هزار میلیارد ریال)
۳۰/۳	۱۷/۳	۸۵,۳۹۸/۵	۷۲,۷۴۲/۵	۶۵,۴۵۲/۵	سپرده‌ها (هزار میلیارد ریال)
۳۱/۳	۱۷/۵	۷۷,۱۰۶/۲	۶۵,۶۰۳/۳	۵۸,۷۷۳/۴	سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی
-	-	۸۳/۹	۸۵/۱	۸۲/۲	نسبت تسهیلات به سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی (درصد)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آمارهای بانکی

در هشت ماهه نخست سال جاری، ۳۳,۳۴۱/۷ هزار میلیارد ریال تسهیلات از سوی نظام بانکی به بخش‌های مختلف تخصیص داده شده است که از این مقدار، صاحبان کسب و کار (حقوقی و حقیقی) سهم ۸۲/۷ درصدی (۲۷,۵۹۹/۷) هزار میلیارد ریال و مصرف‌کنندگان نهایی (خانوارها) سهم ۱۷/۳ درصدی داشته‌اند. در میان اهداف این تسهیلات، تأمین سرمایه در گردش بیشترین سهم را داشته است، به نحوی که در هشت ماهه نخست سال جاری معادل ۲۱,۱۶۷/۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات با این هدف پرداخت شده تا ۷۶/۸ درصد از کل تسهیلات اعطایی به صاحبان کسب و کار و ۶۳/۵ درصد از کل تسهیلات اعطایی سهم داشته باشد. از سوی دیگر، بررسی سهم تسهیلات اعطایی به تفکیک بخش‌های مختلف نشان می‌دهد که بیشترین سهم از تسهیلات پرداخت‌شده به صاحبان کسبوکار (حقوقی و حقیقی) متعلق به بخش خدمات با ۴۱/۸ درصد و پس از آن بخش صنعت و معدن با ۳۵/۹ درصد بوده است.

وضعیت مالی دولت

بخش اول لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ قبل از نیمه آذرماه سال جاری به مجلس ارایه و در ۲۱ آذرماه سال جاری توسط مجلس رد شد. ناهمخوانی لایحه با برنامه هفتم، عدم توجه به متناسب سازی حقوق بازنشستگان، افزایش ۵۰ درصدی مالیات، برآورد غیرواقعی فروش نفت، ناتراز بودن بودجه با توجه به عدم درج مصارف و ابهامات بودجه شرکت‌های دولتی از دلایل اصلی رد لایحه بودجه ۱۴۰۳ بودند.

البته لایحه مذکور با اعمال اصلاحاتی توسط دولت - همچون افزودن سقف مصارف عمومی بودجه به تفکیک اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی، ارایه فروض برآورد مصارف عمومی، اختصاص منابع ناشی از افزایش یک واحد درصدی نرخ افزایش مالیات بر ارزش افزوده به متناسب سازی حقوق بازنشستگان، تقویت ارتباط لایحه اصلاحی با برنامه هفتم توسعه و درج جدول خلاصه منابع و مصارف بودجه شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت - نهایتاً در انتهای آذرماه سال ۱۴۰۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

بودجه کل کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۲ رشد ۲۹/۷ درصدی داشته است.

بودجه کل کشور از دو بخش بودجه شرکت های دولتی و بودجه عمومی دولت تشکیل شده است. بودجه شرکت های دولتی در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۲ رشد ۲۹/۷ درصدی را تجربه کرده است. از طرفی، بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ حدود ۲۰/۹ درصد بیشتر از قانون بودجه امسال است. بودجه عمومی دولت از دو بخش «منابع و مصارف عمومی» و «منابع و مصارف از محل درآمدهای اختصاصی» تشکیل شده است. درآمدهای اختصاصی توسط دستگاه های دولتی ایجاد شده و در همان دستگاه دولتی ایجادکننده هزینه میشوند. به عبارت دیگر این درآمدها وارد منابع متمرکز خزانه داری نمیشوند و خزانه داری نمیتواند به توزیع مجدد آنها در سایر بخشها بپردازد. آنچه به طور متمرکز در اختیار دولت و خزانه داری قرار میگیرد، منابع عمومی است که از سه بخش درآمدهای عمومی (مالیات، حقوق ورودی و درآمد حاصل از مالکیت دولت)، واگذاری داراییهای سرمایه ای (عمدتا صادرات نفت و واگذاری اموال دولتی) واگذاری داراییهای مالی (عمدتا فروش اوراق بدهی و و برداشت از صندوق توسعه ملی) تشکیل شده است. خزانه داری این منابع را در سه دسته اعتبارات هزینه ای (عمدتا جبران خدمات کارکنان و پرداخت های مربوط به صندوق های بازنشستگی)، تملک دارایی های سرمایه ای (پرداخت های عمرانی) و تملک داراییهای مالی (بازپرداخت بدهی های قبلی از جمله اصل اوراق بدهی دولتی سررسیدشده) به مصرف میرساند. جدول ۱۰ نمای کلی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ را به تصویر میکشد.

جدول ۱۰ - نمای کلی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ (هزار میلیارد ریال - درصد)

منابع					
عنوان	لایحه ۱۴۰۳	برآورد عملکرد ۱۴۰۲	قانون ۱۴۰۲	رشد لایحه ۱۴۰۳ به برآورد عملکرد ۱۴۰۲	رشد لایحه ۱۴۰۳ به قانون ۱۴۰۲
درآمدها	۱۴,۹۸۳/۰	۹,۶۱۹/۶	۱۰,۵۴۰/۸	۵۵/۸	۴۲/۱
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۶,۴۴۵/۶	۴,۴۷۰/۰	۷,۳۲۲/۵	۴۴/۲	-۱۲/۰
واگذاری دارایی‌های مالی	۳,۱۹۱/۸	۴,۵۶۰/۴	۲,۹۶۰/۰	-۳۰/۰	۷/۸
جمع منابع عمومی	۲۴,۶۲۰/۴	۱۸,۶۵۰/۰	۲۰,۸۲۳/۳	۳۲/۰	۱۸/۲
درآمدهای اختصاصی	۲,۷۵۱/۰	-	۱,۸۱۲/۶	-	۵۱/۹
منابع بودجه عمومی دولت	۲۷,۳۷۱/۴	-	۲۲,۶۳۴/۹	-	۲۰/۹
منابع شرکت‌های دولتی	۳۷,۴۱۶/۰	-	۲۸,۸۳۹/۱	-	۲۹/۷
منابع بودجه کل کشور	۶۴,۷۸۷/۴	-	۴۹,۹۴۷/۱	-	۲۹/۷
مصارف					
عنوان	لایحه ۱۴۰۳	برآورد عملکرد ۱۴۰۲	قانون ۱۴۰۲	رشد لایحه ۱۴۰۳ به برآورد عملکرد ۱۴۰۲	رشد لایحه ۱۴۰۳ به قانون ۱۴۰۲
هزینه‌ها	۱۸,۰۳۷/۴	۱۴,۰۵۰/۰	۱۵,۰۸۸/۴	۲۸/۴	۱۹/۵
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۳,۷۵۰/۰	۲,۷۰۰/۰	۳,۷۵۰/۰	۳۸/۹	۰/۰
تملك دارایی‌های مالی	۲,۸۳۳/۰	۱,۹۰۰/۰	۱,۹۸۴/۹	۴۹/۱	۴۲/۷
جمع مصارف عمومی	۲۴,۶۲۰/۴	۱۸,۶۵۰/۰	۲۰,۸۲۳/۳	۳۲/۰	۱۸/۲
از محل درآمدهای اختصاصی	۲,۷۵۱/۰	-	۱,۸۱۲/۶	-	۵۱/۹
مصارف بودجه عمومی دولت	۲۷,۳۷۱/۴	-	۲۲,۶۳۴/۹	-	۲۰/۹
مصارف شرکت‌های دولتی	۳۷,۴۱۶/۰	-	۲۸,۸۳۹/۱	-	۲۹/۷
مصارف بودجه کل کشور	۶۴,۷۸۷/۴	-	۴۹,۹۴۷/۱	-	۲۹/۷

مأخذ: لایحه بودجه کل کشور سال ۱۴۰۳ و قانون بودجه کل کشور سال ۱۴۰۲
 * برآورد عملکرد سال ۱۴۰۲ بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی لحاظ شده است.

سهام صندوق توسعه ملی از درآمدهای حاصل از صادرات نفتی در پایان برنامه ششم توسعه به ۴۰ درصد رسید و در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ نیز همین سهم ۴۰ درصدی برای صندوق توسعه ملی لحاظ شده است. با این حال و برخلاف سال‌های گذشته، دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ مجوز برداشت ۲۰ واحد درصد از سهم صندوق را تحت عنوان استقراض از آن در نظر نگرفته است. بدین ترتیب و با توجه به فروض برآورد درآمدهای ارزی، سهم صندوق توسعه ملی از صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ به ۱۴/۱ میلیارد یورو می‌رسد که بر اساس نرخ تسعیر پیش‌بینی شده در بودجه (۳۱۰ هزار ریال به ازای هر یورو) معادل ۴,۳۶۱/۴ هزار میلیارد ریال خواهد بود. بر اساس جدول فروض ارایه شده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ به منظور برآورد درآمدهای نفتی، صادرات نفت و میعانات گازی معادل یک میلیون و سیصد و پنجاه هزار بشکه در روز با قیمت ۶۵ یورو در هر بشکه در نظر گرفته شده است. علاوه بر این، به منظور برآورد درآمد حاصل از صادرات گاز طبیعی، مقدار صادرات گاز طبیعی حدود ۱۱ میلیارد متر مکعب در سال به قیمت ۰/۲۹ یورو برای هر متر مکعب در نظر

گرفته شده است. جدول ۱۱ فروض و نحوه برآورد درآمدهای نفتی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ را به تصویر میکشد.

جدول ۱۱ - برآورد درآمدهای نفتی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳

رشد لایحه ۱۴۰۳ به قانون ۱۴۰۲ (درصد)	لایحه ۱۴۰۳	قانون ۱۴۰۲	قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۰	
۵/۳	۱,۳۵۰/۰	۱,۳۰۰/۰	۱,۴۰۰/۰	۲,۳۰۰/۰	میزان صادرات نفت و میعانات گازی (هزار بشکه در روز)
۰/۰	۱۴۵/۰	۱۴۵/۰	۱۴۵/۰	۰/۰	فروش خوراک به واحدهای پتروشیمی داخلی (هزار بشکه در روز)
-۵/۸	۷۰/۷	۷۵/۰	۷۰/۰	۴۰/۰	قیمت هر بشکه نفت خام (دلار)
-۵/۸	۶۷/۱	۷۱/۳	۶۶/۵	۳۸/۰	قیمت فروش هر بشکه میعانات گازی به واحدهای پتروشیمی (دلار)
۰/۰	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	سهم شرکت نفت از صادرات نفت و میعانات گازی (درصد)
۰/۰	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	سهم شرکت گاز از خالص صادرات گاز طبیعی (درصد)
-۴/۸	۴۰/۰	۴۲/۰	۴۰/۰	۳۸/۰	سهم صندوق توسعه ملی از صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز (درصد)
۴/۶	۴۵/۵	۴۳/۵	۴۵/۵	۴۷/۵	سهم دولت از صادرات نفت و میعانات گازی (درصد)
۰/۰	۸۵/۵	۸۵/۵	۸۵/۵	۸۵/۵	سهم دولت از فروش خوراک به واحدهای پتروشیمی داخلی (درصد)
۴/۶	۴۵/۵	۴۳/۵	۴۵/۵	۴۷/۵	سهم دولت از خالص صادرات گاز طبیعی (درصد)
۰/۰	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	سهم شرکت نفت از فروش میعانات گازی به واحدهای پتروشیمی (درصد)
۰/۰	۲۸۵/۰	۲۸۵/۰	۲۳۰/۰	۱۱۵/۰	نرخ تسعیر درآمدهای ارزی در بودجه (هزار ریال به ازای هر دلار)
-۴۴/۴	۳/۴	۶/۲	۳/۶	۲/۹	خالص صادرات گاز (میلیارد دلار)
-۰/۸	۳۴/۸	۳۵/۱	۳۵/۸	۳۳/۶	کل درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی (میلیارد دلار)
-۵/۸	۳/۶	۳/۸	۳/۵	۰/۰	کل درآمد حاصل از فروش خوراک به پتروشیمی های داخلی (میلیارد دلار)
-۱۱/۷	۱۵/۳	۱۷/۳	۱۵/۷	۱۳/۹	سهم صندوق توسعه ملی از کل درآمدهای ارزی (میلیارد دلار)
-۱/۳	۵/۶	۵/۶	۵/۷	۴/۹	سهم شرکت نفت از صادرات نفتی و فروش داخلی خوراک (میلیارد دلار)
-۴۴/۴	۰/۵	۰/۹	۰/۵	۰/۴	سهم شرکت گاز از درآمدهای ارزی خالص صادرات گاز (میلیارد دلار)
۳/۸	۱۵/۸	۱۵/۳	۱۶/۳	۱۶/۰	سهم دولت از کل درآمدهای ارزی صادرات نفتی (میلیارد دلار)
-۴۱/۸	۱/۶	۲/۷	۱/۶	۱/۴	سهم دولت از کل درآمدهای ارزی خالص صادرات گاز (میلیارد دلار)
-۵/۸	۳/۰	۳/۲	۳/۰	۰/۰	سهم دولت از فروش خوراک به پتروشیمی های داخلی (میلیارد دلار)
۳/۸	۴,۵۱۴/۵	۴,۳۵۰/۹	۳,۷۴۳/۳	۱,۸۳۴/۳	منابع حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی (سهم دولت - هزار میلیارد ریال)
-۴۱/۸	۴۴۷/۳	۷۶۸/۴	۳۷۴/۶	۱۵۸/۴	منابع حاصل از خالص صادرات گاز طبیعی (سهم دولت - هزار میلیارد ریال)
-۵/۸	۸۶۵/۶	۹۱۸/۹	۶۹۲/۱	۰/۰	منابع حاصل از فروش میعانات گازی به واحدهای پتروشیمی (سهم دولت - هزار میلیارد ریال)
-	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۶۰۰/۰	مازاد منابع حاصل از صادرات نفتی نسبت به منابع پیش بینی شده - هزار میلیارد ریال
-	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۹۰۰/۰	تحویل نفت خام به طلبکاران براساس قیمت بورس انرژی یا قیمت های منطقه ای - هزار میلیارد ریال
-	۰/۰	۲۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	تحویل نفت خام برای تولید مواد اولیه قیر و فروش آن به پالایشگاه ها - هزار میلیارد ریال
-۶/۶	۵,۸۲۷/۴	۶,۲۳۸/۱	۴,۸۱۰/۱	۳,۴۹۲/۷	کل درآمد نفتی (هزار میلیارد ریال) - سهم دولت

مآخذ: لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ و قانون بودجه سال های ۱۴۰۱، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۲ و فروض ضمنی آن ها طبق گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
* در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳، مبنای محاسبات بر حسب یورو است که در اینجا به دلیل قابل مقایسه شدن با سال های قبل، به دلار تبدیل شده است.

عملکرد مالی دولت در سال ۱۴۰۲: در هنگام تهیه این گزارش هیچ اطلاعات رسمی از صورت وضعیت عملکرد منابع و مصارف عمومی بودجه در سال ۱۴۰۲ منتشر نشده و آمار و اطلاعات استفاده شده به استناد انعکاس آمار در برخی از منابع غیررسمی است. بر این اساس، کل منابع و مصارف عمومی دولت در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به ترتیب برابر با ۸,۳۰۵/۴ هزار میلیارد ریال و ۹,۰۴۹/۴ هزار میلیارد ریال بوده است. نسبت عملکرد منابع عمومی به رقم مصوب هفت ماهه قانون بودجه در سال ۱۴۰۲ معادل ۶۸/۴ درصد است. از طرفی نسبت عملکرد مصارف عمومی برابر با ۷۴/۵ درصد است. اختلاف حدود ۶/۱ واحد درصدی تحقق منابع و مصارف عمومی در این مدت منجر به کسری

تراز شکلی به مبلغ ۷۴۴/۱ هزار میلیارد ریال شده است. به نظر میرسد این کسری با استفاده از ظرفیت ماده ۱۲۵ قانون محاسبات عمومی، از حساب شرکتهای دولتی نزد خزانه پوشش داده شده و طبیعتاً تا پایان سال باید به شرکتهای دولتی عودت داده شود.

در این مدت، حدود ۵،۳۳۹/۴ هزار میلیارد ریال درآمدهای عمومی (شامل درآمدهای مالیاتی، گمرکی و سایر) نصیب دولت شده که نشان دهنده تحقق ۸۶/۸ درصدی نسبت به مصوب هفت ماهه قانون بودجه ۱۴۰۲ است و با توجه به هزینه کرد جاری دولت (۶،۹۹۹/۴ هزار میلیارد ریال)، کسری تراز عملیاتی در این دوره به ۱،۶۶۰/۰ هزار میلیارد ریال بالغ شده است. در این میان نسبت عملکرد اعتبارات هزینه ای به مصوب هفت ماهه قانون بودجه ۱۴۰۲ حدود ۷۹/۵ درصد محاسبه شده است.

در عین حال، واگذاری دارایی های سرمایه ای (با توجه به بهبود میزان صادرات نفت ایران در کنار تثبیت قیمت جهانی نفت در سطوح بالا) در این مدت به ۱،۹۹۰/۰ هزار میلیارد ریال رسیده تا تحقق ۴۶/۶ درصدی را در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ داشته باشد. عملکرد واگذاری اموال منقول و غیر منقول حدود ۴۰ هزار میلیارد ریال عنوان شده است که تحقق ۶/۳ درصدی را نسبت به مصوب هفت ماهه قانون بودجه ۱۴۰۲ نشان میدهد و از ناتوانی دولت در واگذاری ها حکایت دارد. تحقق درآمدهای نفتی در این مدت بالغ بر ۵۳/۶ درصد ثبت شده است. علاوه بر این، تملک دارایی های سرمایه ای (اعتبارات عمرانی) با عملکرد حدود ۹۰۰ هزار میلیارد ریالی، تحقق ۴۱/۱ درصدی نسبت به مصوب هفت ماهه سال جاری داشته است. بر این اساس، تراز سرمایه ای (خالص واگذاری داراییهای سرمایه ای) دچار مازاد ۱،۰۹۰/۰ هزار میلیارد ریالی شده است که عمدتاً به مصرف هزینه های جاری دولت رسیده است.

مرکز پژوهش های مجلس برآورد کرده است که در سال ۱۴۰۲ حدود ۲،۷۰۰ هزار میلیارد ریال اعتبارات عمرانی تخصیص داده شود که از تحقق ۷۲/۰ درصدی نسبت به قانون مصوب حکایت دارد. در عین حال مرکز پژوهش های مجلس برآورد کرده است که حدود ۶۳/۰ درصد از کل اعتبارات عمرانی (معادل ۱،۷۰۰ هزار میلیارد ریال) از محل منابع صندوق توسعه ملی تخصیص یابد.

با وجود این که در سال های اخیر خالص واگذاری دارایی های مالی نقش کلیدی را در تأمین بخشی از ناترازی بودجه داشته، اما در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ با کسری ۱۷۴/۱ هزار میلیارد ریالی روبه رو شده است. انتشار دیرنگام اوراق بدهی دولتی در سیستم حراج بانک مرکزی به همراه تقاضای ناچیز سیستم بانکی در این بازار، انتشار محدود و نه چندان زیاد اسناد خزانه اسلامی، تحقق ۲۲/۶ درصدی واگذاری شرکتهای دولتی نسبت به رقم مصوب قانون بودجه در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ و در سوی مقابل، روند افزایشی تملک دارایی های مالی

به واسطه انتشار گسترده اوراق بدهی دولتی در سالهای گذشته، منجر به بروز کسری مذکور شده اند. با توجه به این که در میان زیرمجموعه های تملک داراییهای مالی، صرفاً داده های بازپرداخت اصل اوراق مالی سرسیدشده در سال جاری در دسترس اند، جهت محاسبه کل تملک دارایی های مالی، سایر زیرمجموعه های این ردیف هزینه ای (شامل بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی، اعتبارات موضوع واگذاری سهام و موارد مشابه دیگر) معادل مصوب هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲ لحاظ شده اند. جدول ۱۲ وضعیت عملکرد مالی دولت در هفتمانه ابتدایی سال ۱۴۰۲ را به تصویر میکشد.

جدول ۱۲- عملکرد مالی دولت در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲ (هزار میلیارد ریال - درصد)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۲	مصوب هفت دوازدهم بودجه ۱۴۰۲	عملکرد هفت ماهه ۱۴۰۲	برآورد عملکرد کل سال ۱۴۰۲	نسبت عملکرد به مصوب هفت ماهه ۱۴۰۲	نسبت برآورد عملکرد کل سال ۱۴۰۲ به مصوب ۱۴۰۲	سهم اجزا از عملکرد منابع و مصارف عمومی در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۲
منابع	۲۰,۸۲۳/۳	۱۲,۱۴۶/۹	۸,۳۰۵/۴	۱۸,۶۵۰/۰	۶۸/۴	۸۹/۶	۱۰۰/۰
درآمدهای عمومی	۱۰,۵۴۰/۸	۶,۱۴۸/۸	۵,۳۳۹/۴	۹,۶۱۹/۶	۸۶/۸	۹۱/۳	۶۴/۳
مالیاتی	۸,۹۴۴/۵	۵,۳۱۷/۶	۴,۴۲۹/۴	۸,۰۳۹/۶	۹/۸۴	۹/۸۹	۵۳/۳
مالیات اشخاص حقوقی	۲,۹۳۶/۶	۱,۷۱۳/۰	۱,۶۵۱/۳	۲,۹۳۶/۶	۹۶/۴	۱۰۰/۰	۱۹/۹
مالیات بر درآمد	۱,۱۴۰/۱	۶۶۵/۱	۷۹۵/۵	۱,۱۴۰/۱	۱۱۹/۶	۱۰۰/۰	۹/۶
مالیات بر ثروت	۳۷۲/۹	۲۱۷/۵	۱۵۹/۱	۳۷۲/۹	۷۳/۱	۱۰۰/۰	۱/۹
مالیات بر کالاها و خدمات	۳,۰۴۰/۰	۱,۷۷۳/۳	۱,۴۸۳/۵	۳,۰۴۰/۰	۸۳/۷	۱۰۰/۰	۱۷/۹
مالیات بر واردات (گمرکی)	۱,۴۵۴/۹	۸۴۸/۷	۳۴۰/۰	۵۵۰/۰	۴۰/۱	۳۷/۸	۴/۱
سایر درآمدها	۱,۵۹۶/۳	۹۳۱/۲	۹۱۰/۰	۱,۵۸۰/۰	۹۷/۷	۹۹/۰	۱۱/۰
واگذاری داراییهای سرمایه‌ای	۷,۳۲۲/۵	۴,۲۷۱/۴	۱,۹۹۰/۰	۴,۴۷۰/۰	۴۶/۶	۶۱/۰	۲۴/۰
نفت و فراورده‌های نفتی	۶,۲۳۸/۱	۳,۶۳۸/۹	۱,۹۵۰/۰	۴,۳۷۰/۰	۵۳/۶	۷۰/۱	۲۳/۵
فروش و واگذاری اموال و طرح‌های عمرانی	۱,۰۸۴/۴	۶۳۳/۶	۴۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۳	۹/۳	۰/۵
واگذاری داراییهای مالی	۲,۹۶۰/۰	۱,۷۲۶/۷	۹۷۶/۰	۴,۵۶۰/۴	۵۶/۵	۱۵۴/۱	۱۱/۸
فروش و واگذاری اوراق مالی اسلامی	۱,۸۷۰/۰	۱,۰۹۰/۸	۵۴۰/۰	۲,۲۶۰/۴	۴۹/۵	۱۲۰/۹	۶/۵
واگذاری شرکت‌های دولتی	۱,۰۶۰/۰	۶۱۸/۳	۱۴۰/۰	۳۰۰/۰	۲۲/۶	۲۸/۳	۱/۷
سایر	۳۰/۰	۱۷/۵	۲۹۶/۰	۲,۰۰۰/۰	۱,۶۹۱/۴	-	۳/۶
مصارف	۲۰,۸۲۳/۳	۱۲,۱۴۶/۹	۹,۰۴۹/۴	۱۸,۶۵۰/۰	۷۴/۵	۸۹/۶	۱۰۰/۰
اعتبارات هزینه‌ای	۱۵,۰۸۸/۴	۸,۸۰۱/۶	۶,۹۹۹/۴	۱۴,۰۵۰/۰	۷۹/۵	۹۳/۱	۷۷/۳
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای**	۳,۷۵۰/۰	۲,۱۸۷/۵	۹۰۰/۰	۲,۷۰۰/۰	۴۱/۱	۷۲/۰	۹/۹
تملك دارایی‌های مالی***	۱,۹۸۴/۹	۱,۱۵۷/۸	۱,۱۵۰/۱	۱,۹۰۰/۰	۹۹/۳	۹۵/۷	۱۲/۷
کسری تراز شکلی بودجه	۰/۰	۰/۰	-۷۴۴/۱	۰/۰	-	-	-
تراز عملیاتی	-۴,۵۴۷/۶	-۲,۶۵۲/۸	-۱,۶۶۰/۰	-۴,۴۳۰/۴	-	-	-
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۳,۵۷۲/۵	۲,۰۸۳/۹	۱,۰۹۰/۰	۱,۷۷۰/۰	-	-	-
خالص واگذاری دارایی‌های مالی	۹۷۵/۱	۵۶۸/۸	-۱۷۴/۱	۲,۶۶۰/۴	-	-	-

مآخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۲؛ مرکز پژوهش‌های مجلس؛ خبرگزاری فارس؛ سازمان امور مالیاتی کشور؛ مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت.

* برآورد عملکرد سال ۱۴۰۲ بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی لحاظ شده است.

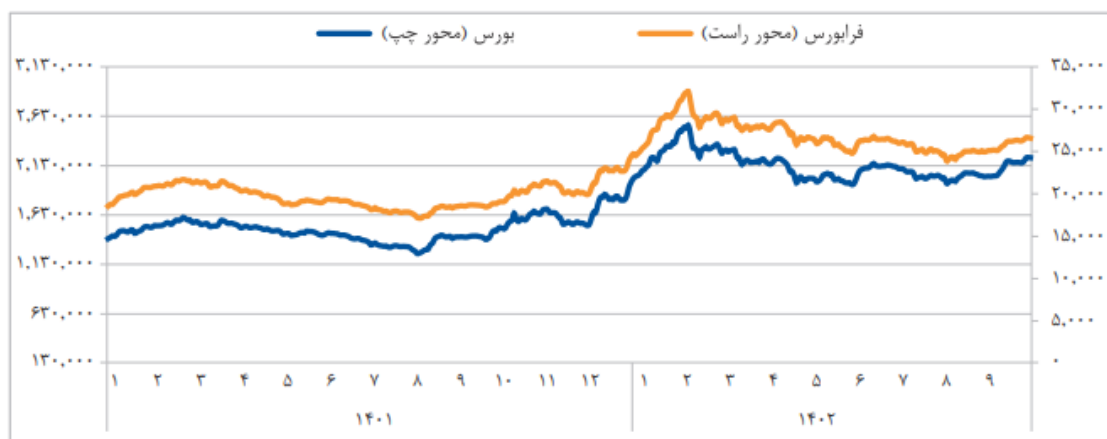
** با توجه به عدم دسترسی به داده‌های عملکرد هفتمانه نخست سال ۱۴۰۲ برای این ردیف، رقم مربوط به عملکرد هفتمانه نخست سال ۱۴۰۲ بر اساس داده‌های موجود (چهارماهه و هشتماهه نخست این سال) برآورد شده است.

*** در میان زیرمجموعه‌های این ردیف، صرفاً داده‌های عملکردی بازپرداخت اصل اوراق مالی سرسیدشده در سال جاری در دسترس‌اند و جهت محاسبه عملکرد این ردیف در هفتمانه نخست ۱۴۰۲، سایر زیرمجموعه‌های این ردیف (شامل بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی، اعتبارات موضوع واگذاری سهام و موارد مشابه دیگر) معادل مصوب هفتمانه نخست سال ۱۴۰۲ لحاظ شده‌اند.

بازار سرمایه

انتشار بخشنامه تغییر نرخ خوراک پتروشیمی ها در اردیبهشت سال ۱۴۰۲، بازار سرمایه را با نوسان همراه ساخت، به طوری که شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران پس از آن کاهش محسوسی یافت و باعث شد سیاست گذار پیشنهاد اصلاح نرخ خوراک پتروشیمی ها را ارایه دهد. قیمت خوراک گاز صنایع پتروشیمی در ایران مرجع تعیین قیمت گاز سوخت همه صنایع کشور است. با توجه به این که مصوبه مذکور سودآوری بسیاری از شرکتهای بورسی را به طور مستقیم تحت تأثیر قرار میداد، کاهش شاخص بورس اوراق بهادار تهران اجتناب ناپذیر بود. از سوی دیگر، بحران قطعی برق صنایع در تابستان و کاهش قیمت جهانی محصولات پتروشیمی و فولادی، روند نزولی بازار سرمایه را تشدید کرد. به این ترتیب شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران از ۲/۵ میلیون واحد در ۱۶ اردیبهشت سال ۱۴۰۲ به ۲/۱ میلیون واحد در پایان تابستان سال ۱۴۰۲ کاهش یافت. از فصل پاییز سال ۱۴۰۲، تنش های نظامی در خاورمیانه و احتمال گسترش و پیامدهای احتمالی آن در حوزه اقتصاد و سیاست ایران، شرایط ویژهای را در بازار سرمایه ایجاد کرد. شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در ۱۶ مهر ۱۴۰۲ نسبت به روز گذشته آن حدود ۲/۵ درصد کاهش یافت تا بیشترین کاهش روزانه این شاخص در فصل پاییز سال ۱۴۰۲ ثبت شود. در اواخر فصل پاییز ۱۴۰۲، خبرهایی مبنی بر حذف قیمت گذاری دستوری خودرو و افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی داراییها (شرکتهای بزرگ و بانکها)، شاخص های بازار سرمایه را در مسیر صعودی قرار داد. در نهایت شاخص های کل بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در انتهای فصل پاییز ۱۴۰۲ نسبت به انتهای تابستان ۱۴۰۲، به ترتیب ۴/۲ درصد و ۱/۴ درصد افزایش یافتند. نمودار ۱۰ تحولات روزانه شاخصهای کل بورس و فرابورس را از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا انتهای آذرماه ۱۴۰۲ به تصویر میکشد.

نمودار ۱۰- شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

مأخذ: سایت اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، قابل دسترسی در <http://new.tse.ir> و فرابورس ایران، قابل دسترسی در <http://ifb.ir>

ارزش کل معاملات بازار بورس اوراق بهادار تهران در فصل سوم سال ۱۴۰۲ به ۴۴۵۳/۳ هزار میلیارد ریال رسید که حدود ۷/۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است. بیشترین رشد ارزش معاملات در فصل پاییز سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱، مربوط به بازار اوراق مشتقه با ۲۰۲/۳ درصد و کمترین رشد مربوط به بازار اوراق بدهی با منفی ۱۸/۸ درصد است. از سوی دیگر، مجموع ارزش معاملات بورس اوراق بهادار تهران در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱، حدود ۶۶/۹ درصد افزایش یافته است. در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، بیشترین رشد ارزش معاملات در بورس اوراق بهادار تهران مربوط به بازار اوراق مشتقه با ۵۳۵/۱ درصد و

کمترین آن مربوط به بازار اوراق بدهی با ۲۱/۳ درصد است. جدول ۱۳ ارزش معاملات بازارهای مختلف بورس اوراق بهادار تهران را در فصل سوم و نه ماهه نخست دو سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱ با هم مقایسه کرده است.

جدول ۱۳ - ارزش معاملات بازارهای مختلف بورس اوراق بهادار تهران در فصل سوم و نه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال)

بازار	پاییز ۱۴۰۱	پاییز ۱۴۰۲	درصد تغییر پاییز ۱۴۰۲ به پاییز ۱۴۰۱	نه ماهه ۱۴۰۱	نه ماهه ۱۴۰۲	درصد تغییر نه ماهه ۱۴۰۲ به نه ماهه ۱۴۰۱
اوراق بدهی	۳۴۲/۱	۲۷۷/۹	-۱۸/۸	۷۱۱/۴	۸۶۳/۳	۲۱/۳
اوراق مشتقه	۳۱/۷	۶۵/۵	۲۰۲/۳	۳۱/۳	۱۹۹/۰	۵۳۵/۱
سهام	۲,۶۹۳/۱	۲,۳۷۵/۰	-۱۱/۸	۶,۶۵۰/۸	۱۰,۵۶۹/۵	۵۸/۹
صندوق‌های قابل معامله	۱,۰۸۶/۹	۱,۷۳۴/۹	۵۹/۶	۲,۸۲۱/۱	۵,۴۱۷/۹	۹۲/۰
مجموع	۴,۱۴۳/۸	۴,۴۵۳/۳	۷/۵	۱۰,۲۱۴/۶	۱۷,۰۴۹/۷	۶۶/۹

مآخذ: سایت اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، قابل دسترسی در <http://new.tse.ir>

حجم معاملات بازار بورس اوراق بهادار تهران در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به ۲,۲۰۸/۷ میلیارد سهم یا ورقه رسید که حدود ۴۰/۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است. همچنین تعداد دفعات معاملات در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به نه ماهه نخست ۱۴۰۱ حدود ۴۳/۸ درصد افزایش یافته است. افزایش تعداد دفعات معاملات بازار بورس اوراق بهادار تهران و خصوصاً معاملات سهام، میتواند حاکی از افزایش تعداد دفعات معاملات خرد باشد. افزایش تعداد معاملات خرد میتواند دلایلی از قبیل افزایش رفتار هیجانی سهامداران، افزایش ورود افراد حقیقی به بازار یا افزایش عرضه اولیه سهام شرکت‌های جدید داشته باشد.

متوسط ارزش هر دفعه معامله در بورس اوراق بهادار تهران از ۱۳۱/۵ میلیون ریال در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به ۱۵۲/۶ میلیون ریال در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ افزایش یافته است. در جدول ۱۴ حجم، دفعات و ارزش هر دفعه معامله در بازار بورس اوراق بهادار تهران به تفکیک انواع بازار در نه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ عنوان شده است.

جدول ۱۴ - حجم معاملات، دفعات معاملات و ارزش هر دفعه معامله در نه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱

بازار	حجم معاملات (میلیارد سهم یا ورقه)		درصد تغییر	دفعات معاملات (هزار دفعه)		درصد تغییر	متوسط ارزش هر دفعه معامله (میلیون ریال)		درصد تغییر
	نه ماهه نخست ۱۴۰۱	نه ماهه نخست ۱۴۰۲		نه ماهه نخست ۱۴۰۱	نه ماهه نخست ۱۴۰۲		نه ماهه نخست ۱۴۰۱	نه ماهه نخست ۱۴۰۲	
سهام	۱,۳۱۸/۶	۱,۸۸۵/۳	۴۳/۰	۶۶,۷۵۰/۶	۹۳,۵۴۸/۶	۴۰/۱	۹۹/۶	۱۱۳/۰	۱۳/۴
اوراق بدهی	۰/۸	۰/۹	۱۵/۷	۳۷/۴	۸/۳	-۷۷/۷	۱۹,۰۲۸/۱	۱۰۳,۴۸۵/۱	۴۴۳/۹
مشتقه	۵۳/۷	۲۶/۰	-۵۰/۷	۱,۹۷۰/۱	۴,۱۷۷/۶	۱۱۳/۱	۱۵/۹	۴۷/۶	۱۹۹/۵
صندوق‌های قابل معامله	۱۹۶/۱	۲۹۶/۵	۵۱/۳	۸,۹۳۰/۹	۱۳,۹۹۵/۶	۵۶/۷	۳۱۵/۹	۳۸۷/۱	۲۲/۵
کل	۱,۵۶۸/۳	۲,۲۰۸/۷	۴۰/۸	۷۷,۶۸۹/۰	۱۱۱,۷۳۰/۲	۴۳/۸	۱۳۱/۵	۱۵۲/۶	۱۶/۱

مآخذ: سایت اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، قابل دسترسی در <http://new.tse.ir>

براساس گزارش های ماهانه بورس تهران، ارزش بازار بورس اوراق بهادار تهران در انتهای آذر سال ۱۴۰۲ با ۳۹/۳ درصد افزایش نسبت به انتهای آذر سال ۱۴۰۱ به ۷۷,۱۵۴ هزار میلیارد ریال بالغ شد. همچنین ارزش بازار فرابورس ایران در انتهای آذر ۱۴۰۲ با ۳۸/۶ درصد افزایش نسبت به انتهای آذر ۱۴۰۱ به ۲۶,۵۸۰ هزار میلیارد ریال بالغ شد. شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران و شاخص کل هم وزن در بازه زمانی مذکور به ترتیب ۴۷/۷ درصد و ۷۰/۸ درصد افزایش یافته اند. بیشتر بودن رشد شاخص هم وزن از شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران حاکی از آن است که در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به طور متوسط شرکت‌های کوچکتر با افزایش قیمت سهام بیشتری نسبت به شرکت‌های بزرگتر مواجه شده‌اند. شاخص آزاد شناور بورس اوراق بهادار تهران در انتهای آذر سال ۱۴۰۲ با ۳۸

۴۴/۸ درصد افزایش نسبت به انتهای آذر سال ۱۴۰۱ به ۲,۸۲۸/۱ هزار واحد رسید. کمتر بودن رشد شاخص آزاد شناور از رشد شاخص کل به معنی آن است که در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، شرکت‌هایی که شناوری سهام آنها کمتر است بیش از شرکت‌هایی که شناوری سهام آنها بالا است، افزایش قیمت داشته‌اند. جدول ۱۵ اهم این آمار و ارقام را نشان می‌دهد.

جدول ۱۵ - برخی از شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران در پایان آذر سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

ارزش بازار (هزار میلیارد ریال)	شاخص کل هم‌وزن (هزار واحد)	شاخص کل (هزار واحد)	شاخص مالی (هزار واحد)	شاخص صنعت (هزار واحد)	شاخص آزاد شناور (هزار واحد)
۷۷,۱۵۴/۰	۷۶۱/۴	۲,۲۱۰/۲	۱,۹۴۹/۶	۲,۱۰۱/۱	۲,۸۲۸/۱
۵۵,۳۷۹/۰	۴۴۵/۷	۱,۴۹۶/۲	۱,۴۴۷/۷	۱,۴۰۳/۵	۱,۹۵۲/۹
۳۹/۳	۷۰/۸	۴۷/۷	۳۴/۷	۴۹/۷	۴۴/۸

مآخذ: سایت اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، فایل دسترسی در <http://new.tse.ir>

شرکت‌های حاضر در بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال تا انتهای آذرماه سال ۱۴۰۲ معادل ۹۹۰/۰ هزار میلیارد ریال تأمین مالی انجام دادند که ۷۴/۵ درصد آن از طریق افزایش سرمایه (مطالبات و آورده نقدی یا اندوخته‌ها و سود انباشته) و ۱۰/۳ درصد آن از طریق انتشار اوراق بدهی و ۱۱/۷ درصد آن از طریق اوراق اختیار فروش تبعی صورت گرفت. همچنین سه شرکت سهام خود را برای اولین بار در بورس اوراق بهادار تهران عرضه اولیه کردند که در مجموع به تأمین مالی ۱۴/۱ هزار میلیارد ریالی از این طریق منجر شد. در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، اولین نماد پذیره نویسی شده در بازار سرمایه گذاری حرفه‌ای بورس اوراق بهادار تهران با نماد «شگستر» به ارزش ۲۰/۰ هزار میلیارد ریال تأمین مالی شد. جدول ۱۶ جزئیات روش‌های مختلف تأمین مالی شرکت‌های بورسی را در نه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با هم مقایسه می‌کند.

جدول ۱۶ - روش‌های تأمین مالی شرکت‌های حاضر در بورس (هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر نه ماهه ۱۴۰۲ به نه ماهه ۱۴۰۱	نه ماهه نخست سال ۱۴۰۲		نه ماهه نخست سال ۱۴۰۱		
	سهام از کل (درصد)	ارزش	سهام از کل (درصد)	ارزش	
-۳۳/۱	۱۰۰/۰	۹۹۰/۰	۱۰۰/۰	۱,۴۷۹/۶	جمع کل
-۴۱/۲	۷۴/۵	۷۳۷/۹	۸۴/۸	۱,۲۵۴/۳	افزایش سرمایه (به جز تجدید ارزیابی و صرف سهام)
۱۲۲/۷	۱/۴	۱۴/۱	۰/۴	۶/۳	عرضه اولیه
-	۲/۰	۳۰/۰	۰/۰	۰/۰	پذیره نویسی
-۳۸/۶	۱۰/۳	۱۰۲/۱	۱۱/۲	۱۶۶/۴	انتشار اوراق بدهی
۱۲۰/۴	۱۱/۷	۱۱۵/۸	۳/۶	۵۲/۵	انتشار اوراق اختیار فروش تبعی

مآخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران، مدیریت آمار و اطلاعات، گزارش تفصیلی ماهانه بازار، آذرماه ۱۴۰۲

۲-۱- تاریخچه شرکت

شرکت سرمایه‌گذاری بهمن (سهامی عام) در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۱ با مجوز شماره آ.ت. ۱۴۶۱ پذیره‌نویسی بانک مرکزی بصورت شرکت سهامی عام تاسیس و در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۱ تحت شماره ۱۹۲۱۹۵ در اداره ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی تهران به ثبت رسیده و در تاریخ ۱۳۸۳/۱۱/۱۲ در بورس اوراق بهادار پذیرش شده است. مرکز اصلی شرکت واقع در تهران، کیلومتر ۱۳ جاده مخصوص کرج، سایت گروه بهمن می‌باشد.

۲-۲- موضوع فعالیت

بر مبنای ماده ۳ اساسنامه نمونه شرکتهای سرمایه‌گذاری موضوع فعالیت شرکت به دو بخش فعالیتهای اصلی و فرعی تقسیم گردیده که بر اساس این طبقه بندی، فعالیت اصلی شرکت به سرمایه‌گذاری در سهام سهم‌الشرکه، واحدهای سرمایه‌گذاری صندوقها و یا سایر اوراق بهادار دارای حق رأی با هدف کسب انتفاع و بدون حق کنترل و یا نفوذ قابل ملاحظه اختصاص یافته است. توضیح دیگر آنکه شرکت اساسنامه خود را منطبق بر اساسنامه نمونه مورد تایید سازمان بورس و اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱۵ در مجمع عمومی فوق العاده مصوب نموده است.

۲-۳- محیط حقوقی شرکت

مهم‌ترین قوانین و مقررات حاکم بر شرکت عبارتند از:

۱. قانون تجارت، مصوب اردیبهشت ۱۳۱۱ مجلس شورای ملی، به همراه اصلاحات آن.
۲. قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب آذر ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی.
۳. قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مصوب آذر ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی.
۴. قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب سوم اسفند ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی، به همراه اصلاحات آن.

۲-۴- استراتژی‌های شرکت

الف. سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس ایران با افق‌های زمانی مختلف به شرح زیر:

➤ با افق زمانی کوتاه‌مدت و به منظور بهره‌مندی از نوسانات قیمت.

➤ با افق زمانی میان‌مدت و بلندمدت و با هدف بهره‌مندی از سود نقدی و منفعت سرمایه‌ای.

ب. سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های غیر بورسی با هدف کسب بازدهی مناسب.

۲-۵- تغییرات سرمایه شرکت

سرمایه شرکت در بدو تاسیس مبلغ ۵۰,۰۰۰ میلیون ریال (شامل تعداد ۵۰ میلیون سهم، به ارزش اسمی هر سهم ۱,۰۰۰ ریال) بوده که طی چند مرحله به شرح زیر به مبلغ ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال (شامل تعداد ۱۴,۰۰۰ میلیون سهم، به ارزش اسمی هر سهم ۱,۰۰۰ ریال) افزایش یافته است. تغییرات سرمایه شرکت به شرح جدول ۱۷ است:

جدول ۱۷

تغییرات سرمایه شرکت			
تاریخ افزایش سرمایه	درصد افزایش سرمایه	سرمایه جدید (میلیون ریال)	محل افزایش سرمایه
۱۳۸۲/۰۵/۲۲	۱۰۰	۱۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۲/۱۱/۲۰	۱۰۰	۲۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۳/۰۶/۰۴	۱۵۰	۵۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۳/۱۰/۰۷	۱۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۴/۰۹/۲۹	۱۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۶/۱۲/۰۴	۱۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۸۸/۰۴/۲۴	۱۰	۲,۴۲۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۳۹۵/۰۶/۲۷	۱۳/۶	۲,۷۵۰,۰۰۰	مطالبات و آورده نقدی
۱۴۰۱/۰۶/۱۶	۴۰۹/۱	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	سود انباشته

۲-۶- ترکیب سهامداران

سهامداران دارای مالکیت بیش از ۱ درصد سهام شرکت در پایان سال مالی منتهی به ۳۰ آذر ۱۴۰۲ به شرح جدول ۱۸ است:

جدول ۱۸

ردیف	نام سهامدار	۱۴۰۲/۰۹/۳۰		۱۴۰۱/۰۹/۳۰	
		تعداد سهام	درصد	تعداد سهام	درصد
۱	شرکت گروه بهمن	۶,۵۰۰,۸۵۷,۵۶۷	۴۶/۴۳	۳,۵۵۹,۵۱۵,۳۳۹	۲۵/۴۳
۲	شرکت بیمه ملت	۱,۳۹۹,۹۹۹,۹۹۹	۱۰	۱,۳۹۹,۹۹۹,۹۹۹	۱۰
۳	شرکت گروه انرژی مهستان	۶۸۸,۶۵۷,۷۳۱	۴/۹۱	۶۸۸,۶۵۷,۷۳۱	۴/۹۲
۴	صندوق سرمایه گذاری ثابت حامی	۵۸۱,۰۰۰,۰۰۰	۴/۱۵	-	-
۵	بانک سپه	۵۷۸,۳۰۰,۶۶۱	۴/۱۳	۵۷۸,۳۰۰,۶۶۱	۴/۱۳
۶	صندوق سرمایه گذاری افرا نماد پایدار	۵۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳/۸۲	-	-
۷	شرکت مزدا یدک	۴۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳/۱	-	-
۸	صندوق بازارگردانی بهمن گستر	۳۳۷,۵۲۵,۵۶۳	۲/۴۱	۳۹۷,۷۱۲,۱۹۱	۲/۸۴
۹	صندوق سرمایه گذاری سپیددماوند	۲۴۵,۴۶۵,۱۱۷	۱/۷۵	-	-
۱۰	صندوق سرمایه گذاری اعتماداریک	۲۳۳,۰۰۰,۰۰۰	۱/۶۶	-	-
۱۱	شرکت بازرگانی تدارکات کارآمدپویاایریشم	۱۵۶,۹۴۵,۲۴۳	۱/۱۲	۲۹۵,۹۴۵,۲۴۳	۲/۱۱
۱۲	شرکت سرمایه گذاری مانانوین	-	-	۱۷۸,۱۸۱,۸۱۸	۱/۲۷
۱۳	شرکت بیمه معلم	-	-	۱۵۲,۹۰۲,۷۱۰	۱/۰۹
۱۴	شرکت سرمایه گذاری سامان مجد	-	-	۲,۲۷۵,۱۵۲,۸۰۲	۱۶/۲۵
۱۵	صندوق سرمایه گذاری اعتماد آفرین پارسیان	-	-	۱,۱۳۱,۳۲۷,۲۷۱	۸/۰۸
۱۶	صندوق سرمایه گذاری لوتوس پارسیان	-	-	۱,۱۳۱,۳۲۷,۲۷۱	۸/۰۸
۱۷	شرکت بهمن دیزل	-	-	۴۳۷,۸۱۸,۱۸۱	۳/۱۳
۱۸	شرکت کیامهستان	-	-	۳۶۷,۰۱۸,۹۷۷	۲/۶۲
۱۹	سایر سهامداران	۲,۳۰۸,۲۴۸,۱۱۹	۱۶/۴۸	۱,۴۰۶,۱۳۹,۸۰۶	۱۰/۰۴
	جمع	۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰		۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰

۷-۲- نظام راهبری شرکتی

۷-۲-۱- اطلاعات مربوط به اعضای هیئت مدیره

باستناد مصوبه مجمع عمومی عادی مورخه ۱۴۰۱/۰۱/۲۵ و جلسه هیئت مدیره مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۸ اسامی اعضای هیئت مدیره و نمایندگان آنها و سمت هر یک به شرح جدول ۱۹ می باشد:

جدول ۱۹

ردیف	اعضای هیئت مدیره	نماینده	سمت	تاریخ انتصاب	تعداد حضور اعضا در جلسات هیئت مدیره (سال مالی ۱۴۰۲/۰۹/۳۰)
۱	سرمایه گذاری پویا همگام (سهامی عام)	محمدرضا رستمی	رئیس هیئت مدیره	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱۳
۲	سرمایه گذاری سامان مجد (سهامی خاص)	وحید بیگدلی	عضو هیئت مدیره	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱۳
۳	سرمایه گذاری کیا مهستان (سهامی عام)	طهمورث محمدی	نائب رئیس هیئت مدیره	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱۳
۴	گروه انرژی مهستان (سهامی عام)	مهدی کشاورز بهادری	عضو هیئت مدیره	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱۳
۵	گروه بهمن (سهامی عام)	کیوان قاصدی دیزجی	عضو هیئت مدیره و مدیرعامل	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱۳

۷-۲-۲- کمیته انتصابات

اعضای کمیته انتصابات به شرح جدول ۱۷ بوده است:

در سال مالی ۱۴۰۱ تعداد ۱ جلسه توسط کمیته انتصابات تشکیل شده است.

جدول ۲۰

اعضای کمیته انتصابات شرکت سرمایه گذاری بهمن (سهامی عام)					
نام و نام خانوادگی	تحصیلات	رشته تحصیلی	سمت	تاریخ عضویت	تعداد حضور اعضا در جلسه کمیته
محمدرضا رستمی	دکتر	مدیریت اجرایی	رئیس کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۱
طهمورث محمدی	کارشناسی ارشد	حسابداری	عضو کمیته	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱
مهدی کشاورز بهادری	دکتر	حسابداری	عضو کمیته	۱۴۰۲/۰۲/۱۸	۱

۲-۷-۳- کمیته حسابرسی داخلی

در سال مالی مورد گزارش تعداد ۱۲ جلسه کمیته حسابرسی داخلی برگزار گردیده و تعداد دفعات حضور اعضا در جلسات کمیته به شرح جدول ۲۱ می باشد:

جدول ۲۱

مشخصات کمیته حسابرسی و واحد حسابرسی داخلی شرکت سرمایه گذاری بهمن (سهامی عام)					
نام و نام خانوادگی	تحصیلات	رشته تحصیلی	سمت	تاریخ عضویت	تعداد حضور اعضا در جلسه
محمدرضا رستمی	دکتر	مدیریت اجرایی	رئیس کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۱۲
علی شفیعی	کارشناسی ارشد	مدیریت اجرایی	عضو کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۱۲
مهدی آریا سرشت	کارشناسی	مدیریت	عضو کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۱۲

۲-۷-۴- کمیته ریسک

در سال مالی مورد گزارش تعداد ۶ جلسه کمیته ریسک برگزار گردیده و تعداد دفعات حضور اعضا در جلسات کمیته به شرح جدول ۲۲ می باشد:

جدول ۲۲

مشخصات کمیته ریسک شرکت سرمایه گذاری بهمن (سهامی عام)					
نام و نام خانوادگی	تحصیلات	رشته تحصیلی	سمت	تاریخ عضویت	تعداد حضور اعضا در جلسه
کیوان قاصدی دیزجی	کارشناسی ارشد	حسابداری	رئیس کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۶
روح الله عسگر شهبازی	کارشناسی ارشد	مدیریت مالی	عضو کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۶
مهدی آریا سرشت	کارشناسی	مدیریت	عضو کمیته	۱۳۹۶/۰۶/۰۱	۶

۲-۷-۵- سوابق مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره

باستناد مصوبه مجمع عمومی عادی مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۵ و آخرین تغییرات انجام شده در جلسه هیئت مدیره مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۸ اسامی اعضای هیئت مدیره و نمایندگان آنها و سمت هریک به شرح جدول ۲۳ می باشد:

جدول ۲۳

نام و نام خانوادگی	سمت	تحصیلات	گزیده ای از سوابق اجرایی
محمدرضا رستمی	رئیس هیئت مدیره به نمایندگی از سرمایه گذاری پویا همگام	دکتر مدیریت اجرایی	مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری آتیه دماوند، عضو هیئت مدیره صنایع شیمیایی ایران - عضو هیئت مدیره سرمایه‌گذاری صنعت بیمه
وحید بیگدلی	عضو هیئت مدیره به نمایندگی از سرمایه گذاری سامان مجد	کارشناسی ارشد معارف اسلامی و اقتصاد	عضو هیئت مدیره مرکز نوآوری صبا-مشاور استانداردی زنجان-مشاور اقتصادی شرکت حامی سرمایه فروش پارسین
طهمورث محمدی	نایب رئیس هیئت مدیره به نمایندگی از سرمایه گذاری کیا مهستان	کارشناسی ارشد حسابداری	مدیر حسابرسی داخلی داروسازی کاسپین تامین، مدیر مالی و مجامع هلدینگ رازیکو
مهدی کشاورز بهادری	عضو هیئت مدیره به نمایندگی از گروه انرژی مهستان	دکتر حسابداری	مدیر و شریک موسسه حسابرسی و خدمات مالی فاطر، معاون و عضو هیئت مدیره شرکت بیمه ملت
کیوان قاصدی دیزجی	عضو هیئت مدیره به نمایندگی از گروه بهمن و مدیرعامل	کارشناسی ارشد حسابداری	عضو موظف هیئت مدیره کارگزاری بهمن، رئیس هیئت مدیره سرمایه گذاری کیا مهستان، عضو هیئت مدیره سرمایه گذاری پویا همگام

۲-۷-۶- اقدامات انجام شده در رابطه با رعایت اصول حاکمیت شرکتی

اهم اقدامات انجام شده در خصوص رعایت دستورالعمل حاکمیت شرکتی به شرح جدول ۲۴ ارائه شده است:

جدول ۲۴

اقدامات انجام شده شرکت در خصوص اصول حاکمیت شرکتی
تشکیل جلسات کمیته حسابرسی داخلی
تشکیل کمیته انتصابات

۲-۷-۷- اطلاعات مربوط به مدیران اجرایی شرکت

در جدول ۲۵، مشخصات مدیران ارشد اجرایی شرکت نشان داده شده است. لازم به ذکر است فرآیند جذب، استخدام و تعیین حقوق و دستمزد مدیران ارشد شرکت بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب هیئت مدیره صورت می‌پذیرد.

جدول ۲۵

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	تحصیلات
۱	رضا عزیز محسنی	مدیر امور سهام	کارشناسی ارشد حقوق
۲	روح اله عسگر شهبازی	مدیر سرمایه گذاری	کارشناسی ارشد مدیریت مالی
۳	مهدی جعفری	مدیر مالی	کارشناسی ارشد حسابداری

۲-۷-۸- ترکیب نیروی انسانی

اطلاعات مربوط به ترکیب نیروی انسانی شرکت اصلی در جدول ۲۶ زیر ارائه گردیده است:

جدول ۲۶

شرح	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۱۴۰۱/۰۹/۳۰
تعداد نیروی انسانی	۱۴	۱۳

۲-۷-۹- تعداد جلسات هیئت مدیره

طی سال مالی مورد گزارش (۱۴۰۲/۰۹/۳۰) تعداد ۱۳ جلسه توسط هیئت مدیره محترم شرکت برگزار گردیده و نحوه ی حضور اعضا در جلسات به شرح جدول ۲۷ می باشد.

جدول ۲۷

وضعیت حضور در جلسات هیئت مدیره شرکت سرمایه‌گذاری بهمن		
اعضای هیئت مدیره	سمت	تعداد حضور در جلسات هیئت مدیره
محمدرضا رستمی	رئیس هیئت مدیره	۱۳
کیوان قاصدی دیزجی	عضو هیئت مدیره و مدیرعامل	۱۳
طهمورث محمدی	نایب رئیس هیئت مدیره	۱۳
مهدی کشاورز بهادری	عضو هیئت مدیره	۱۳
وحید بیگدلی	عضو هیئت مدیره	۱۳

۲-۷-۱۰- حسابرس مستقل و بازرس قانونی

با تصویب مجمع عمومی عادی سالانه، موسسه حسابرسی فاطر به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت سرمایه‌گذاری بهمن برای سال مالی منتهی به ۳۰ آذرماه ۱۴۰۲ انتخاب گردید. در ضمن موسسه حسابرسی و بهبود سیستمهای مدیریت حسابرسین نیز به عنوان بازرس علی‌البدل انتخاب شده است.

۲-۸- ریسکهای مرتبط با فعالیتهای شرکت

مجموعه ای از قوانین و سیاستهای اقتصادی کلی دولت می تواند به صورت عمده بر سودآوری و فعالیت شرکت موثر واقع شوند. در ادامه به شرح اجمالی هر یک از آنها خواهیم پرداخت:

➤ قوانین مالیاتی

به استناد تبصره ۴ ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم، درآمد حاصل از سود سهام شرکت‌های سرمایه‌پذیر مشمول مالیات نمی‌باشد و مضافاً درآمد حاصل از فروش سهام طبق تبصره ۱ ماده ۱۴۳ قانون مزبور مشمول مالیات مقطوع می‌باشد که در زمان معامله سهام پرداخت و تسویه گردیده است. هرچند مطابق با بخشنامه مورخه ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ سازمان امور مالیاتی، درآمد ناشی از برگشت ذخیره کاهش ارزش سرمایه‌گذاری‌ها تا سقف پوشش زیان کاهش ارزش قبلی معاف از مالیات است، اما طی سنوات گذشته در برخی موارد در شرکت‌های فرعی این درآمد مشمول مالیات شده که شرکت به آن اعتراض نموده و در هیئت بدوی مالیاتی در حال پیگیری است.

قانون بودجه و سیاست‌های بانک مرکزی

نرخ‌های چندگانه ارز شامل نرخ بازار متشکل ارز و نرخ نیمایی ۲۸۵.۰۰۰ ریالی و نحوه تخصیص آن که اتفاقاً بر روی نرخ فروش محصولات نیز اثر گذار است از جمله مهم‌ترین ریسک‌های وارد بر سهام موجود در پرتفوی می‌باشد.

➤ ریسک تغییر قیمت‌های جهانی کالایی

با توجه به افزایش تورم، چشم‌انداز کاهش رشد اقتصادی، افزایش نرخ بهره و افزایش ارزش برابری دلار، انتظار برای کاهش قیمت کامودیتی‌ها در میانمدت وجود دارد.

➤ ریسک‌های سیاسی

با عمده ریسک سیاسی در شرایط فعلی اقتصاد کشور مربوط به مقدار فروش نفت، قیمت نفت و میزان سهولت دسترسی کشور به مبالغ ارزی فروش نفت و سایر کالاها می‌باشد.

مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار

مقررات سازمان در خصوص نحوه فعالیت و گردش عملیات خرید و فروش سهام نهادهای حقوقی و نیز تکالیف مقرر در خصوص بازارگردانی سهام، می‌تواند سودآوری شرکت و مدیریت سبد سهام آن را تحت تأثیر قرار دهد.

۹-۲- شرکت از منظر بورس اوراق بهادار

۹-۲-۱- وضعیت معاملات و قیمت سهام

شرکت سرمایه‌گذاری بهمن در تاریخ ۱۳۸۳/۱۰/۱۵ در بورس اوراق بهادار تهران در گروه واسطه‌گری مالی با نماد وبهمن درج شده و سهام آن برای اولین بار در تاریخ ۱۳۸۳/۱۱/۱۲ مورد معامله قرار گرفته است. وضعیت معاملات سهام شرکت طی ۸ سال اخیر به شرح جدول ۲۸ بوده است:

جدول ۲۸

سال مالی منتهی به	تعداد سهام معامله		ارزش سهام	ارزش بازار	قیمت پایانی
	شده		معامله شده	کل شرکت	هر سهم
	(سهام)		(میلیون ریال)	(میلیون ریال)	(ریال)
۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۳,۵۹۷,۷۹۲,۱۹۲		۱۷,۱۲۷,۴۵۰	۷۳,۹۳۴,۰۰۰	۵,۲۸۱
۱۴۰۱/۰۹/۳۰	۳۶۸,۴۲۴,۲۴۲		۲,۷۶۷,۱۸۱	۴۰,۳۴۸,۰۰۰	۲,۸۸۲
۱۴۰۰/۰۹/۳۰	۴۶۵,۴۱۳,۴۱۸		۸,۸۳۵,۰۱۸	۳۸,۲۲۵,۰۰۰	۱۳,۹۰۰
۱۳۹۹/۰۹/۳۰	۲,۳۴۴,۹۷۹,۱۲۵		۳۸,۹۶۰,۷۳۲	۵۵,۱۶۵,۰۰۰	۲۰,۰۶۰
۱۳۹۸/۰۹/۳۰	۳۷۰,۲۰۵,۲۴۴		۱,۰۱۶,۵۸۶	۱۲,۴۲۱,۷۵۰	۴,۵۱۷
۱۳۹۷/۰۹/۳۰	۲۲۳,۶۲۷,۶۰۸		۲۳۴,۹۴۹	۳,۲۰۳,۷۵۰	۱,۱۶۵
۱۳۹۶/۰۹/۳۰	۵۷۶,۱۵۶,۶۴۳		۶۱۲,۰۵۹	۲,۷۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰
۱۳۹۵/۰۹/۳۰	۵۲۳,۰۸۹,۲۰۷		۷۸۲,۲۰۳	۳,۴۱۲,۷۵۰	۱,۲۴۱

۲-۹-۲- نقدشوندگی سهام

جدول ۲۹ اطلاعات لازم پیرامون نقدشوندگی و روزهای معاملاتی سهام شرکت سرمایه گذاری بهمن را ارائه می کند:

جدول ۲۹

سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۰۹/۳۰	سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰	شرح
۲۰۶	۲۱۳	تعداد روزهای گشایش نماد
۲۴۱	۲۳۷	تعداد روزهای معاملاتی
٪۷	٪۲۵/۶	حجم معاملات به تعداد سهام شرکت نسبت

۲-۹-۳- مرور کلی جایگاه شرکت در صنعت

شرکت سرمایه گذاری بهمن در بین ۱۴ شرکت سرمایه گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به لحاظ ارزش روز (در ۱۴۰۲/۰۹/۳۰) رتبه هفتم و به لحاظ بازدهی سهام در دوره ۱۲ ماهه منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰ (دوره مورد گزارش) در رتبه دوم قرار دارد.

۲-۱۰- مرور کلی بر عملکرد شرکت

در جدول ۳۰ وضعیت کلی عملکرد شرکت اصلی نشان داده شده است:

جدول ۳۰

تغییرات (%)	۱۴۰۱/۰۹/۳۰	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	شرح (مبلغ به میلیون ریال)
۷۰	۶,۴۴۰,۶۶۸	۱۰,۹۲۹,۱۶۴	درآمد سود سهام
۱۳۷	۳,۸۷۴,۷۰۶	۹,۱۷۹,۷۲۵	سود(زیان) حاصل از فروش سرمایه گذاریها
۱۶۶	۲۰,۷۶۷	۵۵,۳۴۵	سود تضمین شده
	۱,۰۰۰	-	سایر درآمدها
۹۵	۱۰,۳۳۷,۱۴۰	۲۰,۱۶۴,۲۳۴	جمع

رشد درآمدهای شرکت در سال مالی مورد گزارش ۹۵ درصد بوده که عمدتاً از محل درآمد سود سهام و فروش سهام بوده است.

۳-۱- سرمایه گذاری ها به تفکیک صنعت

ترکیب سبد سرمایه گذاری های بورسی گروه بر اساس بهای شده به تفکیک صنایع در جدول ۳۱ ارائه شده است:

جدول ۳۱

بهای تمام شده پرتفوی سرمایه گذاری های گروه به تفکیک صنایع-مبلغ به میلیون ریال				
تغییرات	۱۴۰۱/۰۹/۳۰	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	بهای نسبی	صنعت
۱۵۰٪	۳,۳۰۲,۵۰۰	۸,۲۶۳,۰۸۷	۲۶/۰٪	شیمیایی
-۹٪	۴,۸۶۷,۴۵۹	۴,۴۳۵,۳۸۵	۱۴/۰٪	خودرو و قطعات
-۱۰٪	۴,۵۱۷,۹۷۲	۴,۰۶۷,۷۱۷	۱۲/۸٪	فلزات اساسی
۱۰۰٪	-	۳,۱۵۴,۹۵۱	۹/۹٪	ص. سهامی
۷۲٪	۱,۰۱۴,۱۰۰	۱,۷۴۸,۹۱۷	۵/۵٪	فعالیت های کمکی به نهاد های مالی واسط
۵۵۲٪	۲۶۵,۳۲۰	۱,۷۲۹,۷۴۸	۵/۴٪	واسطه گری های مالی و پولی
۴۴۸٪	۲۹۱,۰۳۸	۱,۵۹۵,۳۴۲	۵/۰٪	فرآورده های نفتی
-۳۲٪	۱,۸۲۶,۲۶۳	۱,۲۴۷,۰۴۹	۳/۹٪	بیمه و بازنشتی
۹٪	۹۲۸,۲۴۹	۱,۰۱۶,۳۸۱	۳/۲٪	سیمان آهک گچ
۳۸٪	۷۰۹,۸۸۶	۹۷۹,۴۱۲	۳/۱٪	دارویی
۵۱٪	۵۸۱,۸۴۵	۸۷۶,۳۷۹	۲/۸٪	چند رشته ای صنعتی
۱۰۰٪	-	۵۷۵,۶۰۲	۱/۸٪	فنی و مهندسی
-۶۰٪	۱,۳۳۰,۸۷۱	۵۳۱,۵۷۴	۱/۷٪	استخراج کانه های فلزی
-۸۱٪	۲,۱۶۳,۱۷۷	۴۱۴,۱۴۷	۱/۳٪	سرمایه گذاری ها
۷۸۹٪	۲۸,۷۴۵	۲۵۵,۴۱۷	۰/۸٪	زراعت و خدمات وابسته
۳۶۰٪	۴۴,۵۰۲	۲۰۴,۵۶۹	۰/۶٪	کاشی و سرامیک
-۵۷٪	۳۵۲,۳۴۷	۱۵۲,۹۱۸	۰/۴۸٪	حمل و نقل انبارداری و ارتباطات
-۳۵٪	۲۳۰,۷۴۳	۱۵۰,۳۸۴	۰/۴۷٪	قند و شکر
۶٪	۱۳۱,۷۸۲	۱۴۰,۳۴۳	۰/۴٪	استخراج نفت گاز جز اکتشاف
-۵۰٪	۱۸۴,۶۲۲	۹۳,۱۳۵	۰/۳٪	عرضه برق، گاز، بخار و آب گرم
۰٪	۵۵,۶۲۲	۵۵,۶۲۲	۰/۲٪	لاستیک و پلاستیک
۱۰۰٪	-	۴۶,۹۵۹	۰/۱٪	غذایی بجز قند و شکر
-۹۶٪	۳۵۷,۵۴۰	۱۲,۶۱۹	۰/۰٪	ماشین آلات و تجهیزات
۱۰۰٪	-	۲,۶۶۳	۰/۰۰۸۳۹٪	کانی غیر فلزی
۱۰۰٪	-	۱,۰۶۸	۰/۰۰۳۳۶٪	انبوه سازی املاک و مستغلات
۱۰۰٪	-	۳	۰/۰۰۰۰۱٪	وسایل ارتباطی
-۱۰۰٪	۳,۷۴۶	-	-	مخابرات
-۱۰۰٪	۱,۹۹۷	-	-	اطلاعات و ارتباطات
-۱۰۰٪	۲۲۵,۴۱۵	-	-	سایر
۳۶٪	۲۳,۴۱۵,۷۴۱	۳۱,۷۵۱,۳۸۹	۱۰۰	جمع سرمایه گذاری در سهام شرکت ها
-۱۰۰٪	-۳۲	-	-	ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاری
۳۶٪	۲۳,۴۱۵,۷۱۱	۳۱,۷۵۱,۳۸۹	-	خالص سرمایه گذاری در سهام شرکت ها
-۴٪	۳,۳۱۵,۳۲۹	۳,۱۸۱,۳۳۷	-	واحد های صندوق سرمایه گذاری
-۱۰۰٪	۲,۲۳۵	-	-	سپرده های بانکی کوتاه مدت
۳۱٪	۲۶,۷۳۳,۲۷۵	۳۴,۹۳۲,۶۲۶	-	جمع سرمایه گذاری پرتفوی گروه

همانطور که در جدول مشاهده می شود، حدود ۵۳ درصد از بهای تمام شده سرمایه گذاری های شرکت در ۳ صنعت شیمیایی، خودرو و قطعات، فلزات اساسی بوده است. طی سال مالی مورد گزارش ضمن کاهش سهم نسبی سرمایه گذاری در صنایع فلزات اساسی، بیمه و بازنشستگی و سرمایه گذاری ها، گروه اقدام به افزایش سرمایه گذاری در صنعت شیمیایی، واسطه گریهای پولی و مالی و فرآورده های نفتی نموده است. افزایش سهم گروه شیمیایی، کانه های فلزی و دارویی در قبال کاهش سهم گروه خدمات مالی (لیزینگ و تامین سرمایه) به عنوان راهبرد اتی مدیریت پرتفوی شرکت خواهد بود.

۳-۲- فهرست املاک شرکت اصلی

فهرست املاک شرکت اصلی به شرح جدول ۳۲ ذیل میباشد:

جدول ۳۲

شرح دارایی	بهای تمام شده (میلیون ریال)	استهلاک انباشته (میلیون ریال)	ارزش دفتری (میلیون ریال)	نوع کاربری	وضعیت مالکیت	موقعیت مکانی	متراژ	تشریح وضعیت و تئیه	تشریح پرونده های حقوقی
ساختمان									
ساختمان سهرودی واحد ۳۳	۱,۶۶۰	۱,۱۸۵	۴۷۵	اداری	۶ دانگ - تک برگی	تهران - خیابان سهرودی شمالی - پلاک ۳۰۰ - طبقه ۳ - واحد ۳۳	۱۰۱,۹ مترمربع	-	-
ساختمان سهرودی واحد ۶۳	۱,۶۵۹	۱,۱۸۵	۴۷۴	اداری	۶ دانگ - تک برگی	تهران - خیابان سهرودی شمالی - پلاک ۳۰۰ - طبقه ۶ - واحد ۶۳	۱۰۱,۹ مترمربع	-	-

۲ باب آپارتمان فوق با کاربری اداری متعلق به شرکت واقع در ساختمان نیلی (خیابان سهرودی)، در زمان تهیه این گزارش، شرکت اقدام به برگزاری مزایده جهت فروش واحد های مذکور به قیمت ۲۳۵ میلیارد ریال نموده اما نتیجه ای حاصل نشده است.

۳-۳- خالص ارزش روز داراییها

در جدول ۳۳ وضعیت محاسبات ارزش خالص دارایی های هر سهم محاسبه شده است. محاسبات ارزش افزوده سرمایه گذاری ها بدون در نظر گرفتن ارزش افزوده پروژه بافکار و املاک شرکت صورت پذیرفته است.

جدول ۳۳

محاسبات خالص ارزش دارایی های شرکت- ۱۴۰۲/۰۹/۳۰	
شرح	مبلغ (میلیون ریال)
ارزش روز سرمایه گذاری های بورسی و فرابورسی شرکت اصلی	۷۴,۷۴۶,۶۳۴
بهای تمام شده سرمایه گذاری های بورسی و فرابورسی شرکت اصلی	۲۶,۳۶۷,۵۴۸
ارزش افزوده سرمایه گذاری های بورسی و فرابورسی شرکت اصلی	۴۸,۳۷۹,۰۸۶
ارزش روز صندوق های بازارگردانی و درآمد ثابت	۲,۲۳۷,۱۸۹
بهای تمام شده صندوق های بازارگردانی و درآمد ثابت	۱,۱۹۶,۲۱۷
ارزش افزوده صندوق های بازارگردانی و درآمد ثابت	۱,۰۴۰,۹۷۲
سهم شرکت اصلی از خالص ارزش دارایی های شرکت های خارج از بورس	۴,۵۹۵,۳۹۳
بهای تمام شده شرکت های خارج از بورس	۲۰۵,۰۰۱
ارزش افزوده سرمایه گذاری در شرکت های خارج از بورس	۴,۳۹۰,۳۹۱
حقوق صاحبان سهام شرکت اصلی	۴۳,۴۶۳,۱۸۹
اضافه میشود، ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاری های گروه	۰
خالص ارزش دارایی های شرکت	۹۷,۲۷۳,۶۳۸

NAV هر سهم-ریال	۶,۹۴۸
-----------------	-------

در جدول ۳۴ وضعیت مقایسه ای ارزش خالص دارایی هر سهم شرکت، بازدهی سالانه سهام شرکت به همراه تغییرات شاخص کل، نرخ ارز و سایر شاخص ها ارائه شده است:

جدول ۳۴

مقایسه ای بازدهی و شاخص جدول	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۱۴۰۱/۰۹/۳۰	تغییرات (%)	بازدهی (%)
شاخص کل-واحد	۲,۲۱۰,۲۱۷	۱,۴۹۶,۲۰۰	۴۸	-
شاخص کل هم وزن-واحد	۷۶۱,۳۵۸	۴۴۵,۷۲۱	۷۱	-
شاخص سرمایه گذاری ها-واحد	۲۸,۱۱۱	۲۴,۲۳۱	۱۶	-
شاخص ۵۰ شرکت فعال تر	۸۶,۴۸۹	۵۸,۵۳۰	۴۸	-
نرخ تسعیر یورو-ریال	۴۷۰,۵۹۴	۳۲۲,۶۵۱	۴۶	-
NAV بورسی-ریال	۶,۹۴۸	۴,۷۹۵	۴۵	۵۰
P/NAV	٪۷۶	۶۰٪	-	-

همانطور که مشاهده میشود بازدهی خالص ارزش دارایی های شرکت طی دوره یکساله ۵۰ درصد بوده که ۲ درصد بیش از شاخص کل می باشد.

۳-۴- سایر اقدامات انجام شده

اهم سایر اقدامات صورت گرفته در سال مالی مورد گزارش به شرح زیر است:

۳-۴-۱- اقدامات انجام شده در خصوص پروژه بافکار

سرمایه گذاری های شرکت توسعه ساختمانی بهمن (فرعی شرکت سرمایه گذاری بهمن با ۹۸٪ مالکیت به شرح جدول ۳۵ می باشد:

جدول ۳۵

مانده حساب های پروژه بافکار و عسلویه در دفاتر توسعه ساختمانی بهمن-میلیون ریال		
۱۴۰۱/۰۹/۳۰	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	شرح
۸۸۷,۱۰۴	۴,۱۷۹,۵۰۲	سرمایه گذاری در شرکت بافکار
۲,۶۳۱,۵۶۹	۱,۰۲۰,۱۳۳	مطالبات از شرکت بافکار
۳,۵۱۸,۶۷۳	۵,۱۹۹,۶۳۵	جمع منابع صرف شده در پروژه بافکار
۱,۹۹۶	۱,۹۹۶	زمین پروژه عسلویه
۳,۵۲۰,۶۶۹	۵,۲۰۱,۶۳۱	جمع

باتوجه به اخذ مصوبه کمیسیون ماده ۵، اقدامات شرکت در خصوص اخذ جواز ساخت و تعیین تکلیف نهایی پروژه بافکار انجام شد. همچنین با تزریق منابع مالی مورد نیاز جهت اخذ تغییر کاربری، نامه اقاله قرارداد مشارکت قبلی از سوی سازمان سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی شهر تهران به شهرداری تهران ارسال شد و نتیجتاً ملک مذکور در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۲ و ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ دو مرتبه در روزنامه جهان صنعت به مزایده گذاشته شده است و تا تاریخ تهیه این گزارش نتیجه ای حاصل نگردیده است.

در خصوص پروژه عسلویه، زمین این پروژه در به مساحت ۷۸۳۰ متر مربع واقع در منطقه ویژه اقتصادی پارس قرار دارد و شرکت در حال پیگیری در خصوص تعیین تکلیف زمین مزبور می باشد.

۳-۴-۲- اقدامات صورت گرفته در خصوص بازارگردانی سهام

اقدامات انجام شده در خصوص بازارگردانی نماد وبهمن در سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰ به شرح جدول ۳۶ زیر می باشد:

جدول ۳۶

خلاصه عملکرد بازارگردان بر روی نماد وبهمن برای دوره یکساله منتهی به ۳۰ آذرماه ۱۴۰۲		
ردیف	عنوان	پارامتر
۱	نام بازارگردان	صندوق سرمایه گذاری اختصاصی بازارگردانی بهمن گستر
۲	آغاز دوره بازارگردانی	۱۴۰۱/۱۲/۰۲
۳	پایان دوره بازارگردانی	۱۴۰۳/۱۲/۰۲
۴	منابع اختصاص یافته به بازارگردان از سوی ناشر (میلیون ریال)	۲۲۷,۶۷۷
۵	منابع اختصاص یافته به بازارگردان از سوی سهامدار عمده (میلیون ریال)	۸۷۴,۶۰۷
۶	مبلغ خرید طی دوره (میلیون ریال)	۲۴۶,۹۰۲
۷	مبلغ فروش طی دوره (میلیون ریال)	۵۵۶,۳۲۷
۸	سود (زیان) بازارگردانی (میلیون ریال)	۱۷۷,۰۵۵
۹	تعداد سهام خریداری شده طی دوره	۵۲,۷۲۹,۸۲۰
۱۰	تعداد سهام فروخته شده طی دوره	۱۱۱,۱۵۶,۴۴۹
۱۱	مانده سهام نزد بازارگردان در پایان دوره مالی	۳۳۷,۵۲۵,۵۶۳

۳-۴-۳- فروش سهام شرکت سرمایه گذاری ارزش آفرینان

طی دوره مالی مورد گزارش، شرکت نسبت به واگذاری بلوکی سهام خود در شرکت سرمایه گذاری ارزش آفرینان اقدام نمود. بلوک ۲۷ درصدی شرکت جهت فروش در نرخ ۳۱.۵۰۰ ریال آگهی شد و کلیه سهام شرکت مذکور به قیمت پایه به فروش رسید و از این بابت در دفاتر ۲,۴۵۳,۲۸۳ میلیون ریال سود شناسایی گردید.

۳-۵- برنامه های آتی شرکت

اهم برنامه های شرکت، برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۹/۳۰ به شرح زیر می باشد:

۳-۵-۱- تصمیم گیری در خصوص پروژه بافکار

همانطور که در بند ۳-۴-۱ این گزارش شرح داده شد، ملک بافکار پس از ارزشگذاری کارشناسی، در تاریخ های ۱۴۰۲/۰۶/۱۲ و ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ دو مرتبه در روزنامه جهان صنعت به مزایده گذاشته شده اما تا تاریخ تهیه این گزارش نتیجه ای حاصل نگردیده است. پیگیری ها برای رفع موانع موجود و فروش یکجای ملک مذکور ادامه خواهد داشت.

۳-۵-۲- تصمیم گیری در خصوص ملک سهروردی

در خصوص ۲ باب آپارتمان با کاربری اداری متعلق به شرکت واقع در ساختمان نیلی (خیابان سهروردی)، در زمان تهیه این گزارش، شرکت اقدام به برگزاری مزایده جهت فروش واحد های مذکور به قیمت ۲۳۵ میلیارد ریال نموده است که تاکنون نتیجه ای حاصل نشده است. پیگیری برای فروش آنها ادامه خواهد داشت.

۳-۵-۳- تداوم اصلاح ترکیب پرتفوی

همانند سنوات قبل، در شرکت سرمایه گذاری بهمن با توجه به تحولات صنایع و شرکت های بورسی، اصلاح ترکیب پرتفوی بورسی در دستور کار قرار دارد. در این راستا تحلیل های مناسب جهت کشف و شناسایی فرصت های به وجود آمده در صنایع و شرکت های مختلف از مهم ترین اقدامات شرکت خواهد بود. افزایش سهم گروه شیمیایی، کانه های فلزی و دارویی در قبال کاهش سهم گروه خدمات مالی (لیزینگ و تامین سرمایه) به عنوان راهبرد آتی مدیریت پرتفوی شرکت خواهد بود.

۳-۵-۴- افزایش سرمایه

شرکت برنامه افزایش سرمایه از مبلغ ۱۴۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال به ۲۲۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال از محل سود انباشته را دستور کار خود دارد.

۳-۶- گزارش پایداری

وفق مواد ۳۹ و ۴۰ دستورالعمل حاکمیت شرکتی، گزارش عملکرد شرکت در خصوص بهداشت و سلامت کارکنان، مسئولیت های اجتماعی، آموزش کارکنان و سایر موارد به شرح جدول ۳۷ ارایه شده است.

جدول ۳۷

گزارش پایداری		
افشای عملکرد شرکت در دوره مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰		
توضیحات	مقدار/مبلغ	ابعاد
شرکت فاقد چالش های زیست محیطی می باشد.	-	مسایل زیست محیطی
-	-	مسئولیت اجتماعی
آزمایشات و معاینات ادواری همکاران به صورت منظم انجام می شود.	۶۰۰۰۰۰۰۰	بهداشت و سلامت کارکنان (ریال)
-	۱۲ نفر ساعت	ساعات آموزش کارکنان
-	۹۶٪	رشد سود خالص
-	۵۰٪	بازدهی NAV
-	۴۸٪	رشد شاخص کل بورس

۳-۷- پیشنهاد هیئت مدیره برای تقسیم سود

پیشنهاد هیئت مدیره شرکت سرمایه گذاری بهمن جهت تقسیم سود به میزان ۲۰ درصد سود خالص سال به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام ارایه می گردد.

پیوست ها

به استناد تبصره ۵ ماده ۷ دستورالعمل حاکمیت شرکتی، اظهار نظر کمیته حسابرسی در خصوص معاملات موضوع ماده ۱۲۹ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ به پیوست ارایه می شود:

- کمیته با در نظر گرفتن کلیه مقررات و استانداردهای حاکم بر انجام معاملات با اشخاص وابسته (ماده ۱۲۹ قانون تجارت و استاندارد شماره ۱۲ حسابداری) معاملات مزبور را از جنبه منصفانه بودن، افشای کامل و عدم شرکت مدیر ذینفع در رای گیری، مورد بررسی قراردادده است، و از نظر این کمیته کلیه معاملات با شرایط مناسب تجاری و در روال عادی عملیات شرکت انجام گرفته است.

- معاملات مشمول موضوع ماده ۱۲۹ قانون تجارت مربوط به سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۰۹/۳۰ به شرح زیر مورد تصویب هیات مدیره قرار گرفت.

شرح	نام شخص وابسته	نوع وابستگی	مشمول ماده ۱۲۹	پرداخت هزینه ها	دریافت هزینه ها	دریافت وجه نقد	پرداخت وجه نقد	دریافت وجه نقد فروش سهام طرف حساب	پرداخت وجه نقد خرید سهام طرف حساب	تفاوت طلب شرکتهای همگروه با سرمایه گذاری بهمن
شرکتهای گروه	اعتبار آفرین	شرکت های همگروه	-	۸۲	۰	۰	۰	۳,۸۹۰	۵۰	۵۱
	گروه صنعتی ایرانیان	شرکت های همگروه	-	۵۳۲	۰	۰	۰	۰	۰	۴۵
	سرمایه گذاری آوین	شرکت های همگروه	-	۳۷۱	۰	۰	۰	۱۰۶,۴۰۳	۶۳۵,۰۰۰	۵۹۸,۸۹۴
	مدیریت سرمایه گذاری گنجینه ایرانیان	شرکت های همگروه	-	۴۴۷	۰	۰	۰	۱۳,۸۰۰	۵۵۶,۵۷۵	۴۸,۰۳۷
	داد و ستد آریا	شرکت های همگروه	-	۳۵۳	۰	۰	۰	۵۶۹,۲۹۰	۶۶۰,۷۰۰	۱۸۰,۳۱۱
	توسعه ساختمانی بهمن	شرکت های همگروه	-	۶۶۲	۰	۰	۰	۲۱۷,۶۵۶	۱,۸۸۵,۳۹۷	۱۳,۲۹۶
جمع			-	۲,۴۴۷	۰	۰	۰	۹۱۱,۰۳۹	۳,۷۳۷,۷۲۲	۸۴۰,۶۳۴
سایر اشخاص وابسته	واحد تجاری و اصلی و نهایی	عضو هیئت مدیره	✓	۰	۱۳,۸۲۱	۶۱,۹۸۰	۱,۹۴۶,۷۵۰	۰	۰	۱۳۸,۱۳۸
	جمع	جمع	-	۰	۱۳,۸۲۱	۶۱,۹۸۰	۱,۹۴۶,۷۵۰	۰	۰	۱۳۸,۱۳۸
	شرکت های همگروه	عضو هیئت مدیره مشترک	-	۰	۲,۸۸۹	۰	۰	۰	۰	۰
	جمع	جمع	-	۰	۲,۸۸۹	۰	۰	۰	۰	۰
	جمع	جمع	-	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع کل			-	۲,۴۴۷	۱۶,۷۱۰	۶۱,۹۸۰	۱,۹۴۶,۷۵۰	۹۱۱,۰۳۹	۳,۷۳۷,۷۲۲	۹۷۸,۷۷۲

اطلاعات تماس با شرکت سرمایه گذاری بهمن

آدرس: تهران - کیلومتر ۱۳ جاده مخصوص کرج

تلفن: ۴۸۰۹۷۲۷۴ - فکس: ۴۸۰۹۷۵۶۷

آدرس پست الکترونیکی: saham@bahman.ir

آدرس سایت اینترنتی: www.bahmansaham.ir